

Agravista

nr. 6 (310),
30 iunie 2021

www.agravista.md CEL MAI COMPLET PORTAL AGRICOL DIN MOLDOVA

CITIȚI ÎN NUMĂRUL CURENT:

**ADUNAREA GENERALĂ FARM,
O BORNĂ PENTRU STABILIREA
ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚILOR
PRIORITARE**

3

**FARM ÎNEȘTE PE TINERII
AGRICULTORI DIN TOATĂ ȚARA**

4

**SOTII CARAUȘ DE LA NEGURENII
VECHI: UNDE-S DOI,
PUTEREA CREȘTE**

7

**REPUBLICA MOLDOVA
A PARTICIPAT LA CEA DE-A TREIA
REUNIUNE MINISTERIALĂ
A PARTENERIATULUI ESTIC PENTRU
MEDIU ȘI ACȚIUNI CLIMATICE**

8

**STATUL ÎI VA FINANȚA
PE MAI MULȚI ANTREPRENORI
DIN SECTORUL AGRAR**

12

IA ȘI VIA, DOI PILONI DEFINITORII AI ÎSTORIEI NOASTRE MILENARE

La o lună de la preluarea funcției de Președinte al Consiliului de Administrare al Federației Agricultorilor din Moldova, și în acest număr al ziarului AGRA-VISTA insistăm să ne revedem cu doamna Lilia Bezer. Și avem, desigur, cele mai întemeiate motive. În primul rând, dorim să o întrebăm, printre celelalte, cum vede FARM-ul, din noua postură de răspundere, ce mai fac producătorii agricoli, membri ai Federației noastre, cum se arată anul agricol 2021 etc. Dar mai avem și alte întrebări, legate de pasiunea dumneaei față de lumea ie și despre cum a reușit să elaboreze o ie atât de frumoasă, încât să o poarte, spre mândria noastră, tocmai Președintele Republicii Moldova.

Povestea ie este mai veche decât am crede. Începuturile ei vin din perioada existenței culturii Cucuteni, cea mai veche civilizație a Europei, care a trăit în perioada 5.200 – 3.200 înaintea erei noastre. Localizată în Moldova, nord-estul Munteniei, sud-estul Transilvaniei și Basarabia, membrii acestei civilizații erau renumiți în activități meșteșugărești casnice precum țesutul și olăritul.

Din punct de vedere etimologic, cuvântul ie, atribuit cămășii tradiționale a portului românesc, derivă din latinescul Tunicae lineae, care înseamnă tunică subțire, purtată direct pe piele.

Astăzi, cele mai multe modele de ie românești sunt realizate din bumbac, însă pe vremuri femeile foloseau pânza de in sau de cânepă. Broderiile erau întotdeauna complexe și bogate, având culori vii și unele chiar aplicații strălucitoare din paie și mărgele.

nemijlocit în activitatea Federației, ba și mai dețineți o funcție de răspundere...

- Dacă aș fi fost de meserie scriitor, atunci aș fi spus că Federația Agricultorilor din Moldova este o adevărată legendă, nu doar pentru sectorul agricol al țării noastre. Dar, deoarece dețin funcția de Președinte al Consiliului de Administrare FARM, voi spune că mă mândresc mult cu realizările colegilor și că FARM își consolidează, prin eforturi susținute, calitatea de lider național în apărarea drepturilor și promovarea intereselor producătorilor agricoli din Republica Moldova. Proiectele de anvergură sunt elocvente, iar planurile de viitor sunt la fel de ambițioase. FARM, pe plan național, reprezintă un adevărat brand și vom munci și în continuare, cu aceeași grijă și responsabilitate față de problemele sectorului agricol național.

- Dincolo de agricultură, vreau să vă întreb de unde ați luat pasiunea pentru ie? De ce anume portul național și nu, bunăoară, pictura sau olăritul ?

- Voi spune aici, cu toată sinceritatea, că aceasta este o pasiune care mă liniștește, îmi dă o stare de confort sufletească. Cos, brodez și croșetez din plăcere. Îmi place și prețuiesc enorm de mult tot ce se face, se confecționează cu mâna omului, cu migală și cu multă dragoste. Energia și căldura depuse în aceste obiecte, în principiu, ajung și la ceilalți oameni, care te înconjoară, și este foarte plăcut atunci când reușești să le dăruiești oamenilor o bucătică de liniște și de frumos.

Ia pentru mine a fost o provocare. Acum mai mulți ani, eram în căutarea unei ii și, la un moment dat, am observat că piața abundă de exemplare cusute prin alte țări, precum India sau China. Realizate de băștinași, ii erau atât de puține, încât aveam puține șanse, dacă nu se schimba situația, să ne alegem cu cămăși autentice, care să ne reprezinte ca neam, ca popor. A început să mă intereseze acest subiect, am început să caut mai multă informație. Tocmai se organizase prima expoziție „Măiestria”, cu ii superbe și autentice. Am cunoscut atunci mai multe persoane entuziasmate, dedicate dorinței de a face cunoscut lumii portul nostru. Si m-am gândit - de ce să nu-mi cos eu singură o ie? Recunosc că mi-aș dori să acord mai mult timp acestei pasiuni, dar, spre regret, grijile cotidiene nu-mi oferă această șansă.

- Și dacă e să revenim la subiectul că Președintele Maia Sandu poartă o ie concepută de către Dvs., rog să ne spuneți cum s-a ajuns aici, ca idee și realizare ?

- Știți, este un gând mai vechi, pus în practică abia acum. În campania electorală precedentă am văzut-o pe Maia Sandu în port național și, brusc, mi-a venit ideea... Imediat ce am reușit cu alegerile, am venit cu ideea la fetele din grupul "Maiestria", unde a fost acceptată fără ezitare. A fost o mobilizare fără precedent. La aceasta cămășă au lucrat cu multă plăcere 15 femei, într-un timp record - doar o lună de la ideea la produsul final. Fericite, ia a fost oferită cu

drag lui Maia Sandu, înainte de inaugurare. Această IE ne-a arătat ce înseamnă mobilizare și ce lucruri minunate pot reuși oamenii mergând într-un @pas. Ne-am bucurat nespuse de mult de faptul că doamna Președinte a ales să îmbrace aceasta cămășă de ziua Națională a Portului. Speram să o poarte cu plăcere. Este un lucru minunat să nu uităm tradițiile poporului nostru. Sunt comori inestimabile, care ne definesc neamul, țara și istoria.

- Vă mulțumim pentru interviu!

Interviul realizat de
Eduard BALAN

**Vă puteți abona la ziarul nostru
la toate oficiile poștale din țară → 16**

DE ACTIVITATEA REUȘITĂ A RDCR DEPINDE, ÎN MARE MĂSURĂ, SUCCESUL DEZVOLTĂRII RURALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Asociația Obștească Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale din Moldova (RDCR) a fost înregistrată la I.P. Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova, pe data de 04 iunie 2021.

Prin această procedură s-a finalizat procedura juridică de autentificare a entității, anterior cunoscută cu numele de Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală. Așadar, din data menționată Asociația Obștească Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale din Moldova (RDCR) este "succesor de drept" cea care va contribui, în continuare, la stimularea realizării unor parteneriate active între sectoarele public, privat și

interesate (asociații profesionale, fundații) etc.

Este de remarcat faptul, precum consideră experții

Asociația Obștească Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale din Moldova va fi administrată și în continuare într-un mod deschis, dinamic și accesibil pentru cei interesați și implicați în domeniile dezvoltării rurale.

Ulterior înregistrării denumirii oficiale a RDCR, a avut loc ședința Consiliului de Administrare RDCR, pe data de 10 iunie 2021, la care au fost abordate mai multe probleme de actualitate, din domeniul consacrat de activitate. Astfel, la ședință au fost supuse dezbaterilor următoarele probleme:

- Înregistrarea RDCR sub denumirea finală acceptată conform disponibilităților legale ale denumirilor propuse;
- Planificarea activităților de instituționalizare a RDCR;
- Situația actuală cu privire la elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural 2021-2030;

- Analiza, revizuirea și aprobarea subiectelor tematice a grupurilor tematice de lucru (GTL) pentru anul 2021.

Odată finalizate dezbaterile pe subiectele enunțate, membrii întrunirii au convenit să abordeze, în cadrul grupurilor tematice de lucru, două subiecte distincte:

1. Determinarea și stabilirea instrumentelor stimulatorii pentru cooperarea agricultorilor și modificarea cadrului regulatoriu;

2. Modificarea criteriilor de apreciere a categoriilor de producători agricoli mici, medii și mari.

Este de menționat faptul că, în perioada anilor 2019-2020, RDCR a abordat mai multe teme importante în cadrul grupurilor tematice de lucru:

1. Dezvoltarea turismului rural în Republica Moldova;
2. Dezvoltarea zonelor

5. Dezvoltarea infrastructurii regionale de marketing – centre de logistică pentru producția agricolă (licitații agricole);

6. Politici de stimulare a cooperării agricultorilor în marketing și prelucrare la scară mică.

Propunerile din cele opt documente de poziții, elaborate și promovate ulterior, în mare parte au fost aprobate de către factorii de decizie ale autorităților de resort din Republica Moldova, având un impact pozitiv asupra dezvoltării agriculturii și mediului rural din țara noastră.

Activitatea prodigioasă a Asociației Obștești Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale din Moldova a demonstrat, pe parcursul anilor, că politicile pentru dezvoltare rurală pot fi elaborate și dezvoltate doar într-un mediu modern și participativ. Eforturile depuse au căpătat finalitate concretă, în proiecte de legi, în strategii naționale sau politici sectoriale. Efectele

major. Acțiunile au vizat politica de subvenționare, bunăoară, prin sporirea și diversificarea accesului la sursele de finanțare din partea statului; extinderea plafonului de vârstă pentru tinerii fermieri; completarea legislației cu reglementări privind plățile directe; simplificarea criteriilor speciale de eligibilitate, precum și atragerea asistenței externe și consolidarea politicilor pe diverse segmente aferente dezvoltării agriculturii și mediului rural etc.

Iar efectele pozitive ale colaborării sectorului asociativ cu structurile guvernamentale, în domeniul sectorului agrar, în cazul nostru, sunt recunoscute de către toată lumea. O demonstră, spre exemplu, cele reiterate, cu o ocazie anterioară, de către ministrul Agriculturii, domnul Ion Perju, care, adresându-se membrilor RDCR a menționat: "Vă asigur că Guvernul va rămâne un partener de încredere pentru întreaga comunitate rurală

neguvernamental, reunind în acest fel reprezentanți ai autorităților publice locale/centrale implicate în dezvoltarea rurală, colectivităților locale, instituții, ONG-uri

avizați, că de activitatea reușită a RDCR și de aceste parteneriate va depinde în foarte mare măsură succesul dezvoltării rurale în Republica Moldova. De aceea,

rurale prin implementarea abordării LEADER;

3. Facilitarea accesului la apele din bazinele și subterane pentru irigare;

4. Politica de subvenționare pentru agricultură și dezvoltarea rurală;

social-economice determinate de suprapunerea crizei pandemice și a secetei, au determinat Guvernul să îmbunătățească legislația în vigoare, accentuând necesitatea promovării unor acțiuni cu impact sistemic

și va stăruie pe promovarea politicilor aferente sporirii nivelului de trai al populației din zonele rurale și productivității în agricultură. Pentru atingerea acestui deziderat, e nevoie de deschiderea și consolidarea eforturilor tuturor actorilor antrenați în acest proces: statele-partener, comunitatea internațională a donatorilor și suportul reprezentanților mediului agricol și rural autohton".

Activitățile sunt desfășurate în cadrul proiectului „Implicarea societății civile în îmbunătățirea politicilor și promovarea modelelor eficiente de dezvoltare rurală”, finanțat de Delegația Comisiei Europene din Republica Moldova și implementat de către Federația Agricultorilor din Moldova "FARM", în parteneriat cu Federația Agricultorilor "Fermierul" (România), ONG "Workshop for Solutions" (Letonia) și Rețeaua Națională LEADER din Republica Moldova.

Federația Agricultorilor din Moldova FARM

Bd. Ștefan cel Mare 123V
MD – 2004, Chișinău, Moldova

Tel (+373 22) 23 56 01, fax (+373 22) 23 78 30

Organizațiile regionale ale Federației Agricultorilor:

Cantemir (273) 2 28 53
Drochia (252) 2 70 32
Edineț (246) 2 43 84
Fălești (259) 2 29 51
Hâncești (269) 2 34 08

Nisporeni (264) 2 38 57
Orhei (235) 2 49 55
Râșcani (256) 2 45 84
Ungheni (236) 2 34 55
Cahul (299) 2 14 13

Publicație periodică a Federației Agricultorilor din Moldova | FARM
Agravista

Redactor-șef: Eduard BALAN

Machetare: Victor PUȘCAȘ

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău,
bd. Ștefan cel Mare, 123 V. Tel.: 23-56-98
e-mail: ebalan@agrofarm.md
www.agravista.md

Tiparul executat la tipografia «PRAG-3»

Comanda nr. 242

Tiraj: 3500

ADUNAREA GENERALĂ FARM, O BORNĂ PENTRU STABILIREA ȘI COORDONAREA ACTIVITĂȚILOR PRIORITYARE

Membrii Federației Agricoltorilor din Moldova "FARM", împreună cu reprezentanții autorităților de resort, consultanți, experți, producători agricoli și fermieri s-au întâlnit, pe 21 mai 2021, la Adunarea Generală FARM. Aceștia au discutat politici, priorități strategice, dar și planuri de acțiuni pentru 2021, care ar contribui la îmbunătățirea și dezvoltarea sectorului agricol din țară.

Adunați la ora unui bilanț anual, membrii FARM au savurat, mai întâi, plăcerea de a-și vorbi față-n față, fără de intermedierea calculatoarelor sau alte gadgeturi, cum ne-a deprins pandemia. Lucrările întrunirii au debutat într-o atmosferă de maximă afabilitate, colegii prea mult timp fiind constrânși să discute și să se salute online. Așadar, ședința a început, agenda fiind prezentată auditoriului de către doamna Lilia Bezer, recent desemnată în calitate de Președinte al Consiliului Administrativ al FARM. Odată consumate rigorile protocolare, s-a procedat la discutarea subiectelor de pe agendă.

Potrivit agendei, s-a procedat la prezentarea totalurilor activității pentru anul 2020. Directorul executiv FARM, doamna Aurelia Bondari, oferind colegilor un raport detaliat despre activitățile Federației pe perioada anului trecut. Potrivit raportului, 2020 a fost unul complicat pentru agricultori. Aceștia au fost obligați să muncească în condiții extreme. Pe lângă pandemia și regimul de autoizolare, agricultorii s-au confruntat cu seceta, care a dus la pierderi colosale în producție. De asemenea, anul pandemic a demonstrat că este imperioasă reorganizarea modului de funcționare și comunicare, atât a asociației, cât și a agricultorilor între ei. Totuși, în pofida provocărilor, membrii echipei FARM au reușit să-și îndeplinească obiectivele propuse. Deși activitățile au fost îndeplinite mai mult la distanță și cu ajutorul tehnologiilor digitale, rezultatele muncii depuse sunt de apreciat. La modul succint, anul trecut mai bine de 2500 de agricultori au avut posibilitatea să participe la Școlile de Câmp, să beneficieze de servicii de extensivă, la care au făcut schimb de experiență și au pus în practică informațiile acumulate. La aceste activități au participat agricultori cu experiență, tineri, dar și un număr considerabil de femei.

O activitate cu un real efect benefic asupra solicitanților ține de elaborarea actelor necesare obținerii de subvenții, în acest domeniu echipa FARM oferind suport împătimitivilor de agricultură decenii de-a rândul, competent și profesionist. Datorită implicării și consultărilor oferite de FARM, 1 080 de agricultori au beneficiat de subvenții, iar suma totală obținută de aceștia se ridică la cca 280,9 mln. lei. De asemenea, datorită unei campanii de lobby, FARM, împreună cu alte organizații, au reușit să stopeze creșterea TVA-ului, de la 12% la 20%, cum își propunea Ministerul Finanțelor.

Directorul Executiv FARM, Doamna Aurelia Bondari a menționat că dincolo de rezultatele frumoase obținute de FARM, agricultorii, fermierii și producătorii agricoli au nevoie

mai mult ca niciodată de susținerea conducerii țării. În consecința anului trecut, cu secetă și pandemie, 2021 tot are însemnele unui an dificil, pe care motiv politicienii trebuie să-și canalizeze eforturile pentru a susține și mai departe sectorul agricol. Iar resorturile Adunării anuale FARM sunt de a atrage atenția instituțiilor de re-

sort asupra problemelor întâmpinate de către agricultorii din toată țara.

În cadrul Adunării Generale, membrii asociației, împreună cu reprezentanții Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și a Mediului, dar și ai Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, au dezbătut mai multe teme de importanță majoră pentru întreg sistemul agricol din țară. Solicităților venite de la producătorii agricoli din sală a răspuns mai întâi Tatiana Nistorică, Secretar de stat MADRM, fiind descifrate mai multe momente ce țin de acordarea de subvenții per cap de animal, din domeniul apiculturii etc. Ulterior, cele mai principale subiecte au vizat mărirea fondului de subvenționare până la suma de două miliarde de lei, ceea ce ar constitui un pas important pentru susținerea agricultorilor. De asemenea, aceștia și-au expus nemulțumirea și în legătură cu scumpirea carburanților, dar și de incapacitatea de a face față concurenței produselor de import.

Șeful Direcției politice de producție, procesare și reglementare a calității produselor de origine vegetală din cadrul Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și a Mediului, Vasile Șarban, a asigurat agricultorii că Ministerul face tot ce le stă în puteri pentru a susține domeniul agricol. Dar a subliniat că lucrurile și schimbările se fac în comun. Iar, în această situație, FARM joacă un rol important, așa cum asociația are un nume și o voce puternică în luarea deciziilor la nivel național, în ceea ce ține de sectorul agricol. El a îndemnat agricultorii să se mobilizeze și să folosească potențialul asociației, pentru a cere schimbările și de a scoate în evidență problemele pe care le au. În așa fel, lucrurile se vor mișca în aceeași direcție.

În urma discuțiilor și dezbaterilor, la finalul Adunării Generale a fost aprobată o Rezoluție, prin care membrii FARM au constat că agricultura necesită un suport mult mai semnificativ în această perioadă, atât ce ține partea de finanțare, cât și modul în care sunt gestionate politicile și legislația din acest domeniu. Problemele, dar și soluțiile propuse, au fost incluse în Rezoluție, iar pentru aceasta și-au dat votul, prin exercițiu unanim, toți

cei 47 de participanți la Adunarea Generală.

Vă reamintim că FARM este consacrată domeniului său de activitate – promovarea și apărarea drepturilor și intereselor producătorilor agricoli din Republica Moldova - mai bine de 20 de ani. În cadrul entității sunt înscrise peste 5000 de membri, iar structura

și Mediului Rural. În acest context, FARM vine cu următoarele propuneri și solicitări:

- Identificarea resurselor financiare suplimentare pentru majorarea fondului de subvenționare în mărime de 2 miliarde MDL în scopul acordării suportului pentru toți depunătorii de dosare eligibile și pentru a nu acumula an de an restanțe față de producătorii agricoli;

- Revizuirea conceptuală a politicii de subvenționare pentru perioada strategică viitoare cu respectarea echității în alocarea fondurilor, atât între sectoare, cât și categorii de beneficiari.

II. Finanțarea sectorului agricol

Situația finanțării sectorului pentru asigurarea întregului proces de producere rămâne a fi dificilă, inclusiv din motivul scumpirii în fiecare an a mijloacelor de producere în raport cu

ierarhic-funcțională este formată din 12 Organizații Regionale.

Rezoluția Adunării Generale din 21 mai 2021

Participanți la adunare – Consiliul de Administrare național, Consiliile de Administrare ale organizațiilor regionale, membrii Federației, reprezentanți al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, directorii executivi ai organizațiilor regionale, echipa oficiului național de coordonare, reprezentanții asociațiilor de fermieri, mass-media. Total participanți la adunare – 47 membri și invitați.

În urma prezentărilor și dezbaterilor, membrii FARM au adoptat rezoluția Adunării Generale, ce include principalele subiecte și probleme vizate în cadrul discursurilor.

Membrii Federației constată că activitatea în sectorul agricol, ca ramură strategică, necesită o atenție și un suport mult mai semnificativ în această perioadă. Problemele principale accentuate de agricultori, dar și domeniile unde este nevoie de implicare directă din partea instituțiilor statale și a partenerilor de dezvoltare sunt următoarele:

I. Subvenționarea sectorului agricol

Subvenționarea agriculturii este una dintre pârgurile principale în capitalizarea și sporirea competitivității sectorului agricol autohton din Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii

prețului de vânzare a produsului/mărfii. Astfel, pentru redresarea situației și asigurarea activității operaționale, se solicită:

- Reglementarea din partea statului a pieței produselor petroliere;

- Asigurarea controlului asupra companiilor de aprovizionare cu privire la adaosul comercial inclus în prețul final al produselor importate;

- Monitorizarea cotei TVA în agricultură pentru a nu admite creșterea acestei taxe ce ar afecta substanțial producătorii agricoli în condițiile de decapitalizare a sectorului;

- Elaborarea și adoptarea Legii cu privire la garantarea Creditului Agricol și crearea Fondului de Garantare a Creditului Agricol;

- Mecanismele de susținere a afacerilor noi ale familiilor tinere sunt insuficiente în contextul post-pandemic și secetei din 2020. Un șir de start-upuri în condițiile dificile ale anului precedent, au falimentat și au necesitate de sprijin pentru prevenirea migrației acestora;

- Este necesar de a atrage proiecte internaționale cu finanțare direcționată către producătorii mici și medii, în special a tinerilor fermieri și a celor reveniți de peste hotare, pentru stimularea acestora de a investi și a dezvolta afacerile lansate.

III. Irigarea

Este necesar de majorat suportul pentru construcția sistemelor de irigare și a bazinelor de acumulare, prin alocarea acestora inclusiv la reabilitarea sistemelor vechi de captare

a apelor pluviale. Este important de echilibrat suportul investițional la dezvoltarea sistemelor mari de irigare, cât și pentru irigarea la scară mai mică.

- Simplificarea procedurilor de obținere a actelor permise, construcție și punere în funcțiune a sistemelor de irigare, inclusiv la utilizarea acestora de către grupuri de producători, cooperative.

- Simplificarea procedurilor de utilizare și plății apei folosite în scopul irigației, evitarea dublării plăților - achitarea taxelor către stat, iar, ulterior, solicitarea subvenționării acestora.

IV. Cooperarea fermierilor

Procesul de cooperare a fermierilor în agricultură continuă să fie unul lent, în pofida faptului că asocierea este practic unica soluție pentru sporirea competitivității producției agricole și accesarea piețelor pentru fermierii mici și medii.

- Stimularea cooperării fermierilor

pentru integrarea acestora în lanțurile valorice. Introducerea stimulentei pentru dezvoltarea cooperării, inclusiv modificarea Politicii fiscale care să prevadă neaplicarea TVA și a Impozitului pe venit la tranzacțiile între membrii Cooperativelor.

- Identificarea unui mecanism funcțional de cooperare între apicultori și producătorii de cereale atunci când cei din urmă utilizează pesticide.

V. Produse ecologice

- Susținerea și promovarea necoordonată la producerea și folosirea produselor ecologice prin programe speciale destinate acestui sector;

- Introducerea scutirii de taxa pentru poluarea mediului la importul imputurilor care se referă la utilizarea în creșterea produselor ecologice, care în esență sa fiind organice nu afectează mediul.

DECIZII FINALE

- Adoptarea Rezoluției Adunării Generale a Federației în calitate de document de poziție pentru anul 2021, care va fi transmis tuturor organelor guvernamentale vizate;

- Monitorizarea procesului de luare a deciziilor de către factorii responsabili cu aplicarea ulterioară în practică pentru soluționarea problemelor abordate.

În cazul estimării rezultatelor nesatisfăcătoare, va fi necesar de elaborat un plan de acțiuni la nivelul Consiliului Administrativ și Adunării generale extraordinare pentru redresarea situației.

FARM ÎI UNEȘTE PE TINERII AGRICULTORI DIN TOATĂ ȚARA

O prioritate a conceptului strategic de dezvoltare a Federației Agricoltorilor din Moldova, constituirea, consolidarea și statuarea ierarhic-structurală a Rețelei Naționale a Tinerilor imprimă noi valențe programului de activitate a seniorilor FARM. Aceasta, în primul rând, necesită eforturi susținute pentru mobilizarea resurselor interne orientate spre valorificarea proximalor oportunități, dar și impune un ritm alert, deseori vizite în teritorii succedând multele ore de exerciții la birou și viceversa.

O asemenea vizită laborioasă a avut loc și în raionul Fălești, unde ne-am întâlnit cu tinerii activi din regiune, la un atelier de lucru,

unde i-am provocat să-și unească eforturile și să creeze o platformă de comunicare și susținere reciprocă, dedicată doar lor.

În cadrul unei reuniuni dedicate, organizată cu largul concurs al organizației teritoriale FARM - Asociația Obștească

„Cutezătorul”, condusă de Victor Cimpoieș -, tinerii din Fălești s-au întrunit pentru a-și asuma și a realiza niște obiective comune. În debutul reuniunii, Aurelia Bondari, directorul executiv FARM, a ținut să menționeze că toate eforturile noastre din 2021 sunt îndreptate în susținerea și promovarea tinerilor, aceștia fiind prioritatea NR 1. Iar crearea unei Rețele Naționale a Tinerilor, prin care aceștia ar putea

face schimb de informații și de experiență, ar facilita procesul de dezvoltare atât al lor, cât și al comunităților din care fac parte.

Iurie Hurmuzachi, directorul adjunct FARM, a făcut o prezentare explicită și pe etape, despre posibilitatea de obținere a granturilor și a creditelor, disponibile pentru tinerii în 2021.

Prin intermediul atelierului, tinerii au aflat despre modul de subvenționare în avans de la AIPA-Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, despre finanțările ODIMM, dar și despre oportunitățile oferite de UCIP IFAD și Livada Moldovei.

În cadrul evenimentului, tinerii au avut parte și de un exercițiu practic. Aceștia au venit cu idei de activități, pe care ar vrea să le facă împreună cu alți membri ai rețelei.

Tinerii de la Fălești au ales și membrii consiliului de administrare, 7 la număr, de asemenea, aceștia au votat și vicepreședintele organizației, care este Ion Pocumban, iar în calitate de președinte a fost selectat, Mihail Misnei. Noi îi felicităm pentru dorința de a se implica și le urăm succes și cât mai multe realizări frumoase alături de echipa FARM.

Evenimentul a fost organizat în parteneriat cu organizația teritorială FARM, Asociația Obștească „Cutezătorul”, condusă de Victor Cimpoieș.

REȚEAUA DE TINERI FARM A AJUNS ȘI LA NISPORENI

Continuăm să ne extindem rețeaua de organizații locale, dedicate tinerilor.

Săptămâna aceasta echipa FARM a ajuns și la Nisporeni, acolo unde ne-au așteptat tinerii dornici de a face schimbări acasă.

Am construit planuri de viitor împreună cu ei și am format echipa locală.

Tinerii au selectat 7 membri în consiliul de administrare, iar Vladimir Șaptesate a fost ales președintele organizației.

Noi îl felicităm și suntem siguri că vom reuși să realizăm lucruri frumoase

AGRICULTOAREA DIN CHETROSU: HAIDEȚI SĂ MÂNCĂM PRODUSE OBȚINUTE ACASĂ, CRESCUTE DE OAMENII NOȘTRI, DIN GRĂDINA NOASTRĂ

Ca și mulți alți tineri din Republica Moldova, Maria și Igor s-au pornit la munci peste hotare. Nici n-au reușit să ajungă bine la locul destinației, au și înțeles că străinătatea nu este pentru ei. Au revenit acasă fix după trei zile. S-au întors la locul de baștină și s-au apucat, mai în glumă, mai în serios, de dezvoltarea unei afaceri cu sere. Chiar dacă nu era mare amatoare a agriculturii, Maria Novac din satul Chetrosu, raionul Drochia, a învățat rapid să iubească acest domeniu. Iar, de la o seră la alta, se dedică tot mai mult legumelor pe care le crește și le îngrijește în fiecare zi. De șase ani încearcă să demonstreze că lucrurile frumoase se întâmplă acasă și că produsele autohtone sunt cele mai gustoase, mai sănătoase, dar cel mai important este că sunt obținute pe pământul nostru.

- Maria, până la sere, ați mai avut niște tentative de a dezvolta o ramură a agriculturii, despre ce este vorba?

- Am început cu ciupercile. Este adevărat că am dat-o în bară de câteva ori, dar nu ne-am oprit, am riscat, am luat credit și am construit primele noastre trei sere. După ce am construit serele, am reușit să achităm creditul și mai apoi am accesat la grant. Soțul a câștigat grantul și am făcut următoarele sere.

- Cum ați ajuns la ideea de a face agricultură?

- Părinții soțului s-au ocupat tot timpul cu agricultura, numai că ei o fac în câmp deschis, ei se ocupă cu cereale. Dar ideea noastră nici nu-mi mai amintesc de unde a pornit, la drept vorbind, niciodată n-am crezut că am să mă apuc de crescut legume. Să-mi fi spus cineva că o să mă ocup cu asta, niciodată nu era să cred.

- Ați avut o tentativă de a pleca peste hotare, dar ați înțeles că nu e pentru voi, de ce?

- Aici, acasă, au fost zile grele și nu puține, dar indiferent de situație, totuși, cel mai bine e acasă. Nu stăm pe loc. Mereu căutăm soluții. Dacă nu cunoaștem ceva, ne interesăm, întrebăm, căutăm, încercăm să găsim soluții, apelăm la diferiți agricultori cu mai multă experiență, care ne

dau diferite sfaturi. Și noi, la rândul nostru, îi ajutam pe alții. Iată avem doi prieteni care au revenit de peste hotare, unul a venit din Anglia și a făcut 10 ari de seră, a încercat să vadă ce-i iese. Și avem alt prieten revenit care tot vrea să inițieze o afacere în agricultură.

- Ce faceți cu produsele obținute în sere, unde le vindeți, aveți piață de desfacere?

- Da, le vindem la magazinele locale, și la piața angro. Dar ca să fiu mai sinceră, dacă am avea mai multe produse, ar fi mai bine, avem unde le vinde. Chiar dacă n-am avea ce face cu ele aici, pe loc, le-am duce la Chișinău.

- Cât timp petreți în fiecare zi în sere?

- Practic toată ziua și în fiecare zi suntem aici, pe cei 16 ari. E destulă

muncă pentru doi oameni - dacă nu este vremea legatului, este vremea prășitului, dacă nu este cu prășitul, este culesul, ai cu ce să te ocupi, sănătate și putere să fie, muncă este destulă.

- Și practic, din câte înțeleg, toată munca o faceți manual...

- Da, manual o facem, dar avem și oameni angajați care se ocupă de aceste lucrări, noi ne mai dedicăm și copiilor - școală, grădiniță. Noi sigur că suntem și pe drumuri mult, trebuie să ducem produsele la magazin, la piață, totuși, cel mai mult aici o petrecem angajații noștri.

- Care sunt obligațiile tale, nemijlocit, în ceea ce ține de gestionarea afacerii?

- Când e mult de muncă, eu tot timpul sunt pe loc și muncesc în rând cu angajații. Dacă știu că trebuie să fiu la lucru, în mod obligatoriu sunt aici, printre sere. Dar dacă lucrul se reușește și în absența mea, am încredere în angajați.

- Voi locuiți în Drochia, dar zilnic veniți încoace?

- Da, agricultura necesită multă implicare, putem veni dimineața să culegem marfa și seara ne întorcem la lucru. După orele de lucru a soțului, el paralel mai lucrează în altă parte. Seara, după serviciu și grădiniță, ne luăm copiii și venim cu toții aici. Noi muncim, cei mici se joacă.

- În afară de sere, mai aveți

alte activități pe care le faceți, cum reușiți?

- Eu mă ocup doar de sere și familie, alt ceva nu mai reușesc. Dar soțul lucrează în calitate de agronom într-o livadă. Uneori ne descurcăm, uneori lăsăm pentru altă zi.

- Pe lângă sere, mai aveți și o încăpere în care creșteți ciuperci, ele sunt cumva mai pretențioase, au un specific aparte...

- Cu ciupercile e mai problematic anume la capitolul vânzare. Oamenii noștri nu au cultura consumului de ciuperci, mulți nu cunosc. Spre exemplu, la Nord nu se prea vând. E nevoie să le ducem la Chișinău. Din acest motiv, mă gândesc la faptul că aș vrea să dezvolt o metodă de conservare ale ciupercilor, o încăpere special dedicată acestui proces. Planuri pentru viitor avem multe, dar cred că încet-încet, o să le facem. Un pic de granturi, un pic de credite și o să mergem mai departe.

- De cât timp sunteți membri FARM și cum este colaborarea cu echipa?

- Practic suntem membri de cum am început să ne ocupăm de agricultură. Echipa FARM ne-a ajutat în procesul de obținere a subvenției, FARM ne-a îndrumat spre drumurile care trebuie de făcut, unde trebuie de accesat, ce trebuie de îndeplinit și cum. Împreună cu membrii FARM am fost în foarte multe deplasări, am descoperit foarte multe locuri noi, am cunoscut

A FOST CREATĂ ORGANIZAȚIA TERITORIALĂ FARM A TINERILOR DIN HÎNCEȘTI

De la un atelier la altul, echipa FARM lărgeste rețeaua de organizații dedicate tinerilor din țară.

Astăzi am ajuns și la Hîncești, unde am construit o nouă organizație teritorială.

Pe lângă obișnuita prezentare făcută de colegii noștri, despre oportunitățile și granturile disponibile pentru anul 2021, tinerii au avut posibilitatea să aflu de la Andrei Malancea, reprezentantul Dorcas Moldova, despre susținerea pe care o oferă ei, dar și despre beneficiile pe care le au de obținut în această colaborare.

La finalul evenimentului, cei

prezenți au selectat cinci membri în consiliul de administrare al organizației. De asemenea, a fost votat și președintele, care este Alexandru Mironov din satul Logănești.

Cu această ocazie, noi îl felicităm și sperăm să avem rezultate frumoase împreună.

Atelierul de la Hîncești a fost ultimul la număr, din totalul celor 10 organizate de FARM. Scopul lor este de a cunoaște tineri dornici de a face schimbare și de a-i uni într-o singură rețea, prin care să beneficieze de informații veridice, dar și de schimb de experiență în domeniile agricole, în care activează.

mulți membri, am descoperit noi agricultori cu care am împărtășit din experiențele noastre. Datorită FARM avem posibilitatea să comunicăm și să ne cunoaștem. Vreau să vă spun că membrii FARM sunt mult mai deschiși, mai primitivi, mai pregătiți să ofere informații și sfaturi. De câte ori am avut nevoie de un ajutor, mereu l-am primit.

- Ce granturi ați reușit să obțineți?

- Soțul a reușit să obțină un grant de 180 de mii de lei, iar din acest grant, 20% a fost investiția noastră. Datorită acestor bani am făcut o seră cu încălzire, cu toate comoditățile, a fost o experiență interesantă.

- Care sunt avantajele și dezavantajele unei sere cu încălzire?

- Îți oferă un avantaj, poți ieși cu marfa mai devreme și ai posibilitatea să o menții până toamna târziu, acesta este cel mai mare avantaj. Dar, serele cu încălzire necesită și investiții mai mari. Ne dorim să facem toate serele cu încălzire.

- Și spune-mi, te rog, așa un îndemn de final pentru tineri, femeile care vor să se apuce de agricultură, merită?

- Eu cred că cei care vor să se apuce de agricultură, în primul rând trebuie să iubească plantele, să iubească ceea ce fac, altfel, nu prea reușești. Și dacă te apuci să faci agricultură, trebuie să dai tot ce ai mai bun în tine și la tine acasă. Noi trebuie să facem în așa fel ca să valorificăm pământurile și producția noastră, să nu mâncăm doar fructe și legume de import. Să avem posibilitatea să le consumăm pe ale noastre. Și iată chiar am un îndemn pentru toată lumea - să susținem agricultorii locali, să mâncăm produse obținute acasă, crescute de oamenii noștri, din grădina noastră.

Și vreau să vă spun că merită să te apuci de agricultură, nu știu pe cineva care s-a apucat de agricultură și a abandonat. Ar fi bine să se apuce tot mai mulți de agricultură, să nu se ducă peste hotare, dar să se dezvolte aici. Iar cei care se întorc din străinătate, să-și schimbe prioritățile, să nu bage banii în construcții și reparații, dar să lanseze o afacere, ceva. Pentru că mai devreme ori mai târziu vor reuși să obțină un rezultat și nu vor mai avea nevoie să plece de aici și vor vrea să rămână să trăiască bine la noi în țară.

TÂNĂRUL AGRICULTOR DIN SOROCA: "NU MERITĂ, CÂND NU VREI SĂ TE RIDICI DIN PAT

Este agricultor cu acte în regulă, a făcut facultate, dar are deja și destulă experiență în acest domeniu, chiar dacă are abia a ieșit de pe băncile universității. A crescut în câmp, alături de tatăl, unchiul și verișorii săi. Ar fi putut doar să preia afacerea de familie, dar și-a dorit să știe și teorie, așa că s-a licențiat în horticultură.

În cămașă albă și pantofi lustruiți merge pe drumul care desparte livada de cireșe, de cea de mere.

Ne conduce printre rândurile de cireșe, povestind cu multă satisfacție despre calitățile fructelor roșii - sunt cărnoase, pline de dulceață, se coc târziu, dar se vând repede pentru că sunt gustoase, adaugă agricultorul.

Andrei Codrean din Visoca, raionul Soroca este unul dintre tinerii care a ales să revină în sat după absolvirea facultății și să continue ceea ce au început părinții, adică să facă agricultură.

- Spune-mi cum ai ajuns să te ocupi de agricultură și de ce ai ales acest domeniu?

- A fost o pasiune încă din copilărie. De copil am crescut și am văzut ce înseamnă agricultura. Părinții se ocupau de acest domeniu, iar odată

cu trecerea anilor, tot mai mult m-am îndrăgostit de asta. Chiar e o pasiune.

- În copilărie ai participat la procesul de creștere, cultivare, ce făceai?

- Da, eu am participat. Chiar de la 15 ani am început să lucrez pe tractor, fiindcă era problemă cu un mecanizator. Între timp eram student, iar în weekend mă grăbeam de la universitate repede la gară, de la gară repede acasă ca să reușesc să lucrez până seara. De vineri până duminică seara lucram, apoi mă urcam la rutieră și iar la facultate mă duceam.

- Să înțeleg că după facultate vrei să te întorci acasă și să te dezvolți aici?

- Până acum am fost la Chișinău, pentru că am fost student și am umblat de la Soroca la Chișinău. Dar acum sunt pe loc, în sat, dar mă gândesc pe timp de iarnă că nu o să am ocupație și o să caut încă ceva. Dar n-aș încerca să mă mut undeva, aici chiar e plăcut.

- Dar în general, viața la sat este ceva care te reprezintă?

- Da! Mă reprezintă, aici îmi găsesc pasiunea și liniștea. Aici îmi găsesc ocupația dorită.

- Ce-ți place cel mai mult în agricultură?

- Recoltarea îmi place cel mai mult.

- Pentru că după recoltare vin și bănuții?

- Bineînțeles că acesta este unul dintre motive, știți cum se spune - toamnă se numără bobocii. Iată când vezi rezultatul unui an de muncă, simți cea mai mare satisfacție.

- Voi aveți agricultură în diferite domenii, cereale, creștere de fructe, legume, care este cea mai pretențioasă cultură și de ce?

- Dintre toate ramurile agriculturii, pe care noi le-am încercat, cea mai grea îmi pare creșterea bostă-

Îmi place să fiu îmbrăcat bine. Eu am activat într-o companie cu preparate chimice și când mergeam în câmp, unde mă întâlneam cu producători, agricultori care aveau mult pământ și foarte mulți bani, aceștia veneau îmbrăcați foarte, foarte simplu. Mă deranja acest fapt. Nu înțelegeam de ce nu e posibil să duci și la țară o viață curată. De ce să nu existe o etichetă? Nu văd nici o problemă în acest fapt. Dar totul depinde de om.

Andrei Codrean este membru FARM de doi ani, iar de curând, acesta a fost selectat în consiliul de administrare al organizației locale al rețelei pentru tineri FARM.

- În activitatea voastră, ați reușit să obțineți ceva granturi, subvenții?

- Da. Din păcate, o perioadă am fost foarte ignorat de stat în ceea ce privește subvențiile, granturile, dar într-un final am reușit.

- Cât timp ai avut nevoie ca să aduni toate actele?

- O vară (râde) dar am deranjat foarte mulți oameni, inclusiv pe cei din echipa FARM, Vasile Pojoga, expert în dezvoltarea afacerilor mereu ne-a răspuns la toate întrebările și ne-a oferit consultații profesionale. N-a fost simplu să obținem subvenționarea, dar dacă depui un pic de efort, reușești.

- Ce sumă ai obținut la subvenționare?

- La subvenționare am obținut 120.000 lei de la stat. Dar din această sumă un anumit procent a plecat la bancă.

- Care sunt provocările pe care le are un agricultor în Moldova?

- Noi avem o problemă și este o problemă mare, noi nu ne-am învățat încă să facem calitate. La noi, mai mulți se bazează pe cantitate. Iarși mai sunt probleme ce țin de piață, de export, de preț, dar toate sunt din domeniul marketingului.

- Tu cum vezi lucrurile, se schimbă ceva sau stăm pe loc la acest capitol?

- Se văd mici schimbări, dar foarte încet și cu tare mult greu.

- Care sunt planurile pentru viitor?

- Să mărim productivitatea, dar bineînțeles și suprafața. Și vrem să încercăm și ramuri noi, în viață trebuie de încercat de toate.

- Spune-mi te rog un îndemn pentru alți tineri care ar vrea să se ocupe de agricultură? Care ar fi sfaturile din partea ta și în general, dacă merită să se apuce de agricultură în Moldova?

- Eu cred că merită. Nu merită, atunci când nu vrei să te ridici din pat. Când depui mult efort, este și rezultat. Rezultatul nu este imediat în primul, sau în al doilea an, dar trebuie să ai răbdare. Aceasta este o investiție pe viață.

noaselor. E mai complicat, pentru că ele nu permit să erbicidăm. Dacă reușim să erbicidăm înainte de semănat, e un plus, iar dacă nu reușim, deja suntem nevoiți să achităm lucrători ca să prășească.

- Aveți și livezi, de prune, mere și cireșe, de cât timp vă ocupați de creșterea cireșelor?

- De vreo șase ani.

- Asta e cea mai proaspătă ramură pe care o încercați în agricultură?

- Da!

- Ce faceți cu producția pe care o obțineți?

- Totul practic se duce la export

din ceea ce cultivăm - cireșe, mere, prune.

- În ce țări exportați?

- În Rusia exportăm cireșe și mere. Bostănoasele și cerealele expedim și în Turcia.

- Cum a fost anul acesta cu exportul? Mulți crescători de mere au rămas cu fructele în frigidere, din câte știu...

- Noi am vândut totul și a fost un preț bun. Noi n-am riscat, am vândut când a fost cererea. Fructele care n-au fost de calitate, s-au dus la procesare, iar majoritatea au plecat la export.

- Am observat că ești îmbrăcat la patru ace, cămașă albă, pantaloni și din câte am înțeles, cămașă albă este cartea ta de vizită...

PRIETENIE SUDATĂ PRINTR-O AFACERE

Sunt prieteni din copilărie, îi leagă aceleași interese, dorințe, dar și planuri. Ambii au învățat meseria de sudor și au îndrăgit această muncă migăloasă. O perioadă au fost în străinătate să adune bani, au muncit în Rusia, au muncit în Turcia, dar dorul de casă și gândul că se poate de făcut ceva care să le aparțină, i-a readus pe străzile Cișmichioiului. Iar anul trecut, au aflat despre posibilitatea de a obține bani în cadrul concursului organizat de GAL-ul "Cișmeaua Sudului". Așa că au scris proiect, au participat și au câștigat. Cei doi au venit cu propunerea de a deschide o mică afacere de prelucrare a fierului - sudare, forjare, vopsire.

Sunt la început de cale, dar au încredere în ziua de mâine. Modești, harnici și cu poftă de lucru își îndeplinesc misiunea într-un atelier micuț din sudul țării, e vorba de Afanasi Ianul și Grigori Madjar.

Afanasi, de ce ați ales acest domeniu?

Ideea este demult în capul nostru, așa cum ambii am făcut școala de sudori. Dar în ultima vreme ne-am informat și am aflat că în preajmă nu există asemenea servicii de prelucrare a fierului și ne-am gândit că ar merge o asemenea idee, mai ales că noi deja avem experiență în domeniu. Am făcut niște calcule și am înțeles

Afanasi Ianul și Grigori Madjar sunt băștinașii satului Cișmichioi, raionul Vulcănești și sunt câștigătorii concursului organizat de GAL-ul "Cișmeaua Sudului", finanțat de FARM, în cadrul proiectului "Implicarea societății civile în îmbunătățirea proceselor de dezvoltare rurală și promovarea unor modele eficiente pentru dezvoltarea locală durabilă".

că afacerea poate aduce venit. Unicul neajuns este că am început afacere acum, când metalul s-a scumpit foarte mult și încă pe timp de pandemie. Și e o perioadă în care mulți încearcă să economisească și mai puțin se ocupă de construcții și reparații. Dar noi avem răbdare.

Ce echipament ați procurat pentru a deschide afacerea și la ce folosește el?

Am procurat un strung de prelucrare a fierului, cu ajutorul lui dăm forme metalului. La început ne-am dorit să cumpărăm un strung mai mare, dar era foarte greu de a-l transporta, în Moldova nimeni nu voia să-l aducă, iar când am făcut calcule, livrarea costa mai mult decât aparatul în sine așa că ne-am limitat la acesta.

Cât de greu a fost să obțineți banii din acest proiect și despre ce sumă este vorba?

A fost foarte ușor de lucrat cu oamenii din GAL, ei ne-au oferit toată informația necesară, iar acolo unde nu știam, ei ne-au îndrumat. A fost ceva nou și pentru noi, am scris

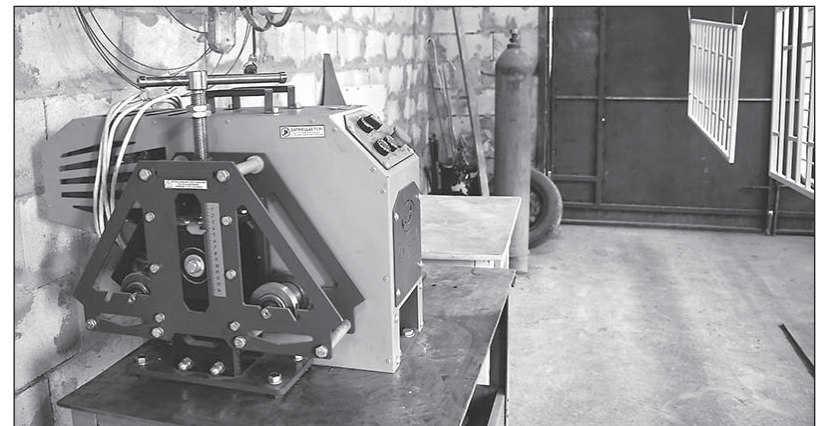
Când v-ați oprit de a merge în străinătate, pandemia sau ați avut un alt motiv?

Ei, acasă suntem de mai mulți ani, fiecare a avut motivația sa de a rămâne acasă. Totuși e mai bine să fii la casa ta, alături de familie, alături de copii.

Afacerea abia o puneți pe roate, sunteți la început de cale, dar până acum, ați reușit să utilizați echipamentul sau încă sunteți în proces de a înțelege cum funcționează?

Ba da, deja avem obiecte făcute. Și clienți avem și comenzi sunt, chiar dacă mai greu, dar oricum vin. Clienții cei mai mulți sunt de la noi din sat, din Cișmichioi. Dar deja au aflat despre noi și în satele vecine.

Văd aici un obiect confecționat, deja pus la uscat, este a unui client sau e doar o încercare de a vedea cum funcționează echipamentul?

pentru prima dată și iată că am avut noroc și am trecut din prima. Adevărat că cel mai mare aport în scrierea proiectului, l-au avut soțiile noastre. Ele de fapt s-au ocupat de partea de documentare și de descriere, noi am venit cu ideea și experiența noastră. Și noi tare le suntem recunoscători, dacă nu ne-ar fi susținut ele și nu ne-ar fi împins, nu era să participăm în proiect. Costul total al proiectului este de 83 000 de lei, iar contribuția noastră este de 38 000 și a GAL-ului de 45 000.

Este un obiect pentru client, am primit comandă de la casa de cultură din sat, le-am confecționat gratis pentru ușă. Le-am sudat, le-am vopsit și acum le-am lăsat să se usuce. Problema noastră este că nu avem transport, adică nu avem cu ce să livrăm comenzile. Așteptăm să mai apară vreun concurs poate să primim finanțare și să ne putem în felul acest extinde, să putem aduce materia primă, dar și să livrăm obiectele în diferite localități, nu doar în Cișmichioi.

VICTORIA BĂDĂRĂU - CUM SĂ ADMINISTREZI

Se pricepe la cifre și... condus. Conduce o mașină și conduce o afacere în domeniul construcțiilor. Nici șoferia și nici businessul nu erau în planurile ei, de ambele s-a apucat din necesitate. Așa cum și-a deschis firma la Fălești, dar locuiește la Chișinău, tânăra antreprenoare Victoria Bădărău, parcurge săptămânal această distanță. Cu greu s-a decis să-și ia permisul de conducere, dacă sora mai mare n-o forța, nici n-ar fi îndrăznit să urce la volan. Și tot sora mai mare o susține în administrarea întreprinderii, se ocupă de contabilitate. Iar ca lucrurile să meargă și mai bine, în echipă este o a treia femeie - prietena din copilărie. Prietene, surori și partener de echipă, așa s-au învățat să fie.

Muncesc, se dezvoltă, greșesc, se opresc, plâng, râd, rezolvă și merg mai departe. Au înțeles că doar împreună sunt o forță. Și chiar dacă sectorul construcțiilor este monopolizat de bărbați, ele știu - atât timp cât sunt în trei, pot trece de orice provocare și orice concurent. Și mai puțin contează dacă acesta e bărbat sau femeie.

- Victoria, de unde a venit ideea de a porni o firmă de construcții, de obicei, societatea noastră

este obișnuită cu bărbați care activează în acest domeniu.

- Am început singură să analizez piața și să mă întreb - de ce are nevoie Republica Moldova? Am văzut că bărbații noștri pleacă peste hotare. Și de cele mai multe ori, aceștia se ocupă cu construcția și atunci m-am gândit - de ce să plece peste hotare, dacă pot să se ocupe cu asta aici, acasă, să fie alături de familie. Și am înțeles că piața are nevoie de lucrători, dar sunt puține firme de construcții care prestează aceste servicii. Și uite așa, din lipsa prestatorilor de servicii, rămân proiecte de care n-are cine să se ocupe. Sunt multe sate care au nevoie de reparații, de construcții mai serioase, dar nu există o întreprindere care să fie responsabilă de aceasta. Și am început de la această idee. Mai greu a fost să ne pornim, restul lucrurilor s-au întâmplat mai ușor. Mai întâi am angajat primii oameni și chiar din start am avut oferte de colaborare - de reparat o încăperea a grădiniței. Și uite cam așa au mers lucrurile, cred că am făcut primul pas cu dreptul.

- Care a fost investiția din start în afacere?

- Primele investiții s-au dus la procurarea de echipamente necesare, dar mai puțin costisitoare. Pentru

că nu eram încă la etapa de a avea suficiente resurse materiale pentru a cumpăra tot utilajul de care aveam nevoie. Evident, au fost investiți bani pentru înregistrare, înscrierea pe platformă alți bani s-au dus pentru salarii. Dar cum au apărut primele comenzi, e clar că am început să cheltuiem pentru materiale de construcție. Pentru că, spre exemplu, noi facem construcția sau reparația și materialele le cumpărăm din contul firmei și deja după ce terminăm lucrările, primim bani pentru munca

făcută și ne recuperăm costul pentru materiale. Pe urmă, datorită Grupului de Acțiune Locală (GAL) "Movila Măgura", am procurat un compactor și o betonieră. Aceste utilaje ne-au ușurat mult munca. Același volum de lucru, care era făcut înainte în mod manual și dura câteva zile, acum este făcut cu ajutorul utilajului și durează mult mai puțin. În așa mod economisim timp și efort.

- Totuși, să începi o afacere într-un anumit domeniu, trebuie să înțelegi cum funcționează

acesta. Dacă nu-l cunoști, există riscul angajații să se folosească de această slăbiciune.

- Eu am experiență în acest domeniu. Am fost contabilă la o firmă de construcții și mă ocupam anume de devize, acolo am avut posibilitatea să înțeleg cum se lucrează la un proiect. Spre exemplu, cum se face o reparație, un drum. Acolo am avut parte de un fel de mentor care m-a ajutat să cunosc mai multe detalii, să văd diferența de materiale, de prețuri, să văd cum, ce și unde se folosește, care produs este mai bun pentru construcții, care este mai rezistent, care sunt prețurile reale și unde se exagerază. Plus că am și mulți cunoscuți care se ocupă cu asta, tata este constructor.

- Locuiești la Chișinău dar afacerea ai deschis-o la Fălești, de ce?

- Eu sunt de baștină din Ișcăluș, am crescut aici, știu care sunt necesitățile locuitorilor, cunosc raionul, piața de aici o știu. Cunosc foarte bine cerințele pentru acest domeniu. Și activitatea mea în acest domeniu, acolo unde am învățat meseria, tot a fost la Fălești. Eu împreună cu fiica și soțul meu locuim la Chișinău, dar eu des circul spre Fălești. Dar așa cum soțul e militar, el foarte mult timp e

SOȚII CARAUȘ DE LA NEGURENII VECHI: UNDE-S DOI, PUTEREA CREȘTE

Senină la chip și suflet, cu un zâmbet suav schițat în colțul buzelor, Irina Carauș din Negurenii Vechi, raionul Ungheni poate fi un simbol al femeii energice, responsabile și curajoase de la țară. Este agricultor cu acte în regulă, iar sprijinul de nădejde este soțul ei, alături de care dezvoltă afacerea. Domeniile în care activau soții Carauș, Irina - jurist de profesie, iar soțul profesor de fizică și matematică, s-au dovedit a fi străine pentru ei. Ambii fiind de la țară, de pe malul Prutului, aveau o pasiune aparte pentru agricultură. Și pentru că s-au regăsit în această sferă, au transformat iubirea pentru domeniul agrar, într-o activitate economică.

În prezent, prelucrează 18 ha de livadă și 18 ha de pământ arabil plantat cu floarea-soarelui, porumb și grâu. Familia Carauș sunt printre beneficiarii concursului organizat de Grupul de Acțiune Locală GAL „Movila Măgura”, finanțat de Federația Agricoltorilor din Republica Moldova FARM, cu ajutorul căruia au construit un sistem de irigare necesar livezii, în special pe timp de secetă.

Soții Carauș nu se opresc aici, își doresc să dezvolte o zonă agro-turistică, unde să vină vizitatorii din întreaga țară, dar și de peste hotarele ei. Aceștia au un plan și un vis, își doresc să contribuie la dezvoltarea mediului rural.

- Cum ați început activitatea în agricultură și de unde a venit această idee?

- Am început să activăm în domeniu, din anul 2006. Suntem ambii de la țară. Eu sunt de la Gherman, de pe malul Prutului, unde toți se ocupă cu creșterea legumelor și a viței-de-vie. Pasiunea mea este să fac vin, să cresc fructe, legume. Încă de mică am lucrat în seră. Am studiat dreptul, iar soțul este pedagog, învățător de fizică, matematică, muncă și prelucrarea

lemnului. Ambii am activat doar câte patru ani în aceste domenii, dar nu ne-am regăsit.

- Ați terminat ambii studii superioare, totuși ați rămas în sat, care a fost motivul?

- În primul rând, am rămas aici pentru sănătatea noastră, aici este aer curat, mâncare ecologică. La noi toate produsele sunt doar de casă. Să avem un păhar de vin alb, așa cum știu numai eu să-l fac. Vin din viță-de-vie veche, de a noastră, care are sute de ani, nu din aceasta contemporană. Păstrăm vița-de-vie de la străbunii noștri. Avem vreo 30 de ari, pe care îi păstrăm pentru necesitățile gospodăriei. Nu ne extindem, pentru că e un sort de viță-de-vie foarte greu de cules.

- De unde ați aflat despre posibilitatea de a beneficia de un grant din partea GAL, finanțat de FARM?

- Reprezentanții de la GAL au fost în vizită cu o campanie de informare. De fapt, s-a schimbat primarul și s-a schimbat și atitudinea GAL. Astfel am început intensiv să conlucrăm, să ne interesăm.

- În cadrul proiectului, ce sumă de bani ați câștigat și care a fost investiția personală?

- Contribuția GAL a fost de 29.500 de lei și conform contractului, 29.500

este contribuția proprie. De fapt, contribuția proprie a fost cu mult mai mare, deoarece am făcut și alte achiziții. Am depășit suma indicată în contract, pentru că am fost nevoiți să cumpărăm și un butoi mare.

- Cât de necesar era sistemul acesta de irigare?

- Am avut foarte mari cheltuieli anul trecut. De la secetă a suferit livadă. Ca să ne menținem, pompam apă cu tractoarele, din iaz. Am stropit livada în trei zile, iar anul acesta cu ajutorul acestui sistem de irigare, doar într-o zi. Am dat anul trecut de două ori, dar cu foarte mari cheltuieli.

- Ce faceți cu produsele pe care le obțineți din livadă?

- Noi abia din anul 2020 avem contracte de prelucrare cu două

fabrici. Avem mere și pentru export, tot pe bază de contracte. Însă, până a exporta materia, specialiștii vin și iau analize, studiază mărul.

- Câți lucrători aveți?

- Angajați sunt doi, care activează zi de zi, dar la sezon sunt până la 30 de persoane. Primăvara la curățat sunt 20 de oameni, iar toamna la recoltat, 30.

- Și găsiți lucrători, vor oame-nii să muncească?

- Cam greu, din două, trei sate îi adunăm. Mai este alături de noi tot o livadă de 18 ha și livezi prin jur, dar noi achitam oamenii seara.

- Sunteți în proces din câte am înțeles să deschideți un obiect de atracție turistică, ce planificați să fie aici?

- E o idee care de mulți ani mocnește. Aici e o clădire cu două etaje, are aproximativ 700 metri pătrați și încă 100 de metri subsol. A fost

cândva grădiniță, construită în anul 1985 de colhoz, iar mai târziu a fost dată la cota valorică. Noi am procurat-o de la cotași. Dorim să deschidem ceva, dar nu știm exact ce. Să fie o bază turistică, cu totul asigurat -cazare, restaurant și loc pentru distracții. Turisții vor putea merge la pescuit, la Movila Măgura, la muzeul satului, care este amplasat în gimnaziu.

- Anul trecut a fost unul pandemic și mulți moldoveni s-au

adunat să vină acasă...

- La noi au venit la iaz - câte trei, patru familii, la distanță mare unul față de altul. Le permiteam să se odihnească în liniște, să prindă pește, să facă frigărui, un pește la grătar, o zeamă împărătească cu o găinușă de casă.

- Cu ce probleme se confruntă o femeie agricultor?

- Păi dacă mai are și un soț care cunoaște mecanică și soția e numai cu dările de seamă, cu hârtia, cu proiectele, atunci e foarte bine, nu prea sunt probleme pe care să nu le poți rezolva.

- Soțul vă ajută în activitate?

- Da, soțul e responsabil de tot lucrul fizic. Eu particip numai la recoltare. Lucrez împreună cu 30 de persoane, timp de două luni. Aici soțul nu se implică, eu sunt responsabilă de tot.

- Cine totuși e capul business-ului?

- Soțul (râde) El are experiență în domeniul agriculturii din 2006. Și a mai lucrat și peste hotarele țării, 20 de ani a fost în străinătate, unde a lucrat în cadrul unei firme de construcții și reparații. Știe să organizeze bine oamenii la lucru.

- A fost un impediment diferența de gen?

- Nu, nu, nu. Cum se spune, specialitatea trebuie să o furi, nu să o înveți. Faptul că am absolvit dreptul, m-a ajutat foarte mult. Dar, iată că pasiunea pentru agricultură a devenit o afacere.

- Cum considerați, trebuie să dăm femeilor șansa să facă agricultură în Republica Moldova?

- Da, sigur, pentru că ele sunt mai responsabile, în primul rând, fac totul mai cu trageră de inimă și cu mai multă acuratețe.

- Ce mesaj ați dori să transmiteți pentru femeile din domeniul agricol?

- Dacă au dragoste pentru agricultură și dorință, atunci pot să profeseze în acest domeniu. Dacă numai pentru bani, trebuie să știe că mulți bani de la început nu faci. Roadele muncii se văd la sfârșit de an - septembrie, octombrie, noiembrie.

O AFACERE ÎN DOMENIUL CONSTRUCȚIEI

plecat - o lună este acasă și trei, în deplasări, așa că timpul îmi permite să am grijă de afacere și soțul mă susține mult în această direcție.

- Ceea ce am observat este că sunteți doar femei cele care administrați afacerea... (Victoria râde și se uită la prietena ei, care mai în glumă, mai în serios este "botezată" "secretara secretarei secretarei")

- De asta și am început această afacere, așa cum bărbaiții noștri sunt plecați peste hotare, știm ce înseamnă să stai să aștepti bărbatul acasă. Și ne-am propus să începem un proiect pentru a avea cât mai mare venit, să putem

convinge bărbaiții să rămână acasă și să facă lucrul pe care deja îl cunosc.

- Dacă ai da un sfat tinerilor și femeilor care vor să deschidă o afacere în Republica Moldova, care ar fi el?

- I-aș sfătuți să-și asculte propriile principii, să-și asculte și pe cei din jur, dar să se axeze pe propria inițiativă și pe propria intuiție. Pentru că vor fi foarte multe situații neplăcute și vor întâmpina obstacole, dar totuși, dacă ai voință și un scop anume, reușești. Important este să încerci și lucrurile se vor realiza. Și cu timpul, din toate părțile, oamenii te vor ajuta și de obicei, aceste ajutoare vin de la oameni

de la care n-ai crezut vreodată că o vor face.

- Iată în decurs de un an de zile, care au fost principalele provocări pe care a trebuit să le depășești?

- Cea mai mare provocare a fost

aceeași ca și pentru noi toți, criza din cauza situației epidemiologice din țară. Trebuia de achitat salariul la angajați și comenzile s-au stopat, însă, datorită platformei de achiziții, am avut noroc că nu trebuie să participi cu ofertele prin sate, dar totul este în online și în așa fel poți câștiga proiecte. Dificultăți? Am avut poate la început, când înregistram firma, dar după aceasta, după cum am spus, ajutorul vine când nici nu te aștepti. Și încurajările vin din toate părțile, mulți te susțin, uite chiar și mare noroc am avut de proiectul GAL, finanțat de UE, implementat de FARM, care ne-au ajutat. Și asta ne-a dat putere să avem și mai multă încredere în noi și în propriile puteri.

- Cum ai aflat despre acest proiect și despre concurs?

- Este GAL "Movila Măgura" și satul Bocani face parte din acest grup, noi firma acolo o avem înregistrată, în satul Bocani. Și am aflat despre oportunitatea de a participa la concurs, doamna Lilia Golovatic, coordonator, ne-a propus să încercăm să scriem. Și nici nu ne-am gândit foarte serios la asta, mai ales că noi abia am deschis afacerea anul trecut, în martie. Credeam că nu avem șanse. Dar totuși, am încercat. Am scris proiectul, am

depus actele și am așteptat rezultatul și iată că el a fost unul bun pentru noi, dar tare neașteptat (râde rușinată și se uită la betoniera și la compactorul, utilaj cumpărat din banii obținuți în concurs).

- Care este suma de bani pe care ați obținut-o?

- Suma totală a proiectului a fost de 61 540 de lei, contribuția GAL-ului a fost de 26 050, iar a noastră a fost de 35 000. A costat mai mult decât ne-am fi așteptat, pentru că s-au ridicat prețurile între timp, atunci când am scris proiectul, ieșea că investiția este de 50/50, dar când deja a trebuit să cumpărăm, prețurile s-au majorat.

- Care sunt planurile pentru viitorul apropiat, 2-3 ani?

- Primul scop este să angajăm mai mulți oameni care să facă lucrul, pentru că este cerere. Acum situația cu pandemia se ameliorează și sunt cereri pe piața de construcții. Plus la asta, ne propunem să mai procurăm unelte, dar și utilaje necesare, care să faciliteze lucrul pentru muncitori. Și asta să ne ajute să lărgim genul de activitate, care ar aduce un venit în plus. Asta ar fi un avantaj, atât pentru noi, dar și pe stat. În acest fel contribuim la dezvoltarea economică a țării.

REPUBLICA MOLDOVA A PARTICIPAT LA CEA DE-A TREIA REUNIUNE MINISTERIALĂ A PARTENERIATULUI ESTIC PENTRU MEDIU ȘI ACȚIUNI CLIMATICE

Republica Moldova a participat în comun cu țările membre ale Uniunii Europene, la cea de-a treia reuniune ministerială a Parteneriatului Estic pentru mediu și acțiuni climatice. Evenimentul s-a desfășurat marți, 23 iunie curent, și a avut scopul de a stabili prioritățile de cooperare regională post-2020 în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice, de a identifica oportunitățile și provocările unei tranziții accelerate spre o recuperare durabilă și trecerea la economia circulară competitivă, verde și incluzivă.

Delegația țării noastre a fost reprezentată de ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Ion PERJU și de Secretarul de Stat, Valentina ȚAPEȘ și Consilierul de Nivel Înalt al Uniunii Europene pe domeniul Tranziției Verzi (Green Transition), Justina Grigaraviciene. În alocuțiunea sa, ministrul Ion PERJU, a prezentat realizările obținute în conformitate cu Acordul de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană, a cadrului strategic în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice.

„Republica Moldova a fost una dintre primele țări din lume care a actualizat contribuția națională determinată și a sporit obiectivul necondiționat de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu 70% sub nivelul din 1990 până în anul 2030, care ar putea fi redus la 88 % cu suport tehnic, financiar și tehnologic.

Actualizarea contribuției naționale determinate a fost realizată cu sprijinul proiectului regional EU4Climate. Pentru a atinge obiectivele climatice, țara noastră se află în proces de actualizare a Strategiei de dezvoltare a emisiilor reduse până în 2030, elaborarea Planului național pentru energie și climă și a programului de adaptare la schimbările climatice”, a comunicat oficialul.

Oficialii europeni au apreciat rezultatele în actualizarea contribuției naționale determinate de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și sporirea eforturilor de adaptare la schimbarea climei în Republica Moldova, Georgia și Armenia.

În aceeași ordine de idei, ministrul a subliniat că: „Implementarea proiectelor de ecologizare a industriei, promovarea unei agriculturii

durabile, dezvoltarea unui management eficient al deșeurilor, creșterea calității aerului și apei, gestionarea corectă a apelor uzate, și altele sunt de o importanță extremă pentru ca Republica Moldova să respecte obiectivele de dezvoltare durabilă și să contribuie la realizarea Agendei 2030. Cooperarea regională și internațională, schimbul de experiență și sprijinul reciproc joacă un rol semnificativ în procesul de ecologizare a economiilor, reducând efectele

economiei circulare să fie accelerat.”

Totodată, în cadrul reuniunii o importanță deosebită a fost acordată Pactului verde european, angajamentelor de atingere a țintelor de neutralitate climatică până în anul 2050, implementării Acordului de la Paris și Agendei 2030, stopării pierderii biodiversității, reducerii poluării mediului, promovării investițiilor publice și private verzi, recuperării post-COVID, etc.

Conform agendei ministrul de

26) și a Conferinței ONU privind biodiversitatea (COP 15) și finanțarea tranziției către economii verzi și decarbonizare.

Evenimentul s-a încheiat cu adoptarea de către miniștrii de mediu din țările Parteneriatului estic și țările membre ale Uniunii Europene a concluziilor celei de-a treia reuniuni ministeriale a Parteneriatului Estic pentru mediu și acțiuni climatice, document ce include acțiuni imediate pentru realizarea celor convenite în cadrul evenimentului.

Astfel, miniștrii și-au exprimat sprijinul pentru atingerea obiectivelor privind clima și biodiversitatea în contextul viitoarelor COP de la Glasgow și Kunming pe termen scurt, precum și pentru a-și consolida reziliența și dezvoltarea unui mediu competitiv, verde și o economie circulară incluzivă. În acest context, miniștrii și-au confirmat ambiția de a depune eforturi în atingerea neutralității climei de către țările lor către anul 2050 și de a respecta principiul „nu face rău semnificativ” în programele naționale de redresare; au sugerat îmbunătățirea dialogului politic regional privind tranziția către neutralitatea carbonului, economiile rezistente și ecologice în regiunea Parteneriatului Estic, bazându-se pe capacitatea existentă și pe cadrul dezvoltat al părților interesate relevante și instituții; au decis să evalueze progresele în ceea ce privește cooperarea dintre UE și partenerii Parteneriatului Estic la nivel de miniștrii o dată la doi ani.

negative asupra mediului și sănătății umane, în special în lumina eforturilor comune de abordare a eficienței energetice și a economisirii resurselor din regiune, reducerea poluării și protecția ecosistemelor, evaluarea impactului transfrontalier asupra mediului, gestionarea durabilă a resurselor naturale. Este foarte important ca procesul de dezvoltare a

mediu din țările Parteneriatului Estic au informat audiența despre progresul realizării obiectivelor stabilite în „20 de rezultate pentru 2020” pentru Parteneriatul Estic, acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru asigurarea unei redresări ecologice neutre din punct de vedere climatic, pregătirea Conferinței ONU privind schimbările climatice (COP

LA CHIȘINĂU S-A DESFĂȘURAT CEA DE-A VIII-A EDIȚIE A CONCURSULUI NAȚIONAL ”CEL MAI BUN PLAN DE AFACERI”

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și A.O. Educație pentru Dezvoltare și cu suportul Centrului pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri (CEDA) au organizat joi, 17 iunie 2021, cea de-a VIII-a ediție a Concursului Național ”Cel mai bun plan de afaceri”, elaborat în cadrul disciplinei ”Bazele Antreprenoriatului”.

La concurs, au fost înregistrate 97 planuri de afaceri, cu 14 mai mult decât în anul precedent. De asemenea a crescut și numărul ÎIPT participante la concurs, de la 36 la 49. La etapa națională au fost prezentate 15 planuri de afaceri din 15 instituții de învățământ profesional tehnic din țară: 4 Centre de Excelență, 4 Colegii și 7 Școli Profesionale.

Câștigătorii Concursului Național ”Cel mai bun plan de afaceri”, ediția a VIII-a sunt:

Locul I:

Dintiu Veronica de la Colegiul Tehnologic din Chișinău cu ideea de afaceri: ”Confecționarea pungilor ECO cu dimensiune reglabilă din materiale textile”, profesor Tarlev Angela.

Locul II:

Drelea Irina de la Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul cu ideea de afaceri: ”Creșterea și comercializarea germenilor”, profesor Guțuleac Violeta.

Locul III

Constantinova Elvira de la Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi cu ideea de afaceri: ”Cultivarea și comercializarea alunelor”, profesor Sîpciu Tatiana.

Ministerul Educației Culturii și Cercetării

a stabilit următoarele premii pentru învingătorii concursului:

Locul 1 – 10.000 MDL

Locul 2 – 7.000 MDL

Locul 3 – 5.000 MDL

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului a acordat 4 premii speciale

lență în Servicii și Prelucrarea Alimentelor din Bălți cu ideea de afaceri: ”Producerea și comercializarea produselor de patiserie”, profesor Stelea Larisa.

Asociația Obștească Educație pentru Dezvoltare a venit cu un premiu special în valoare de 3.500 MDL pentru Chiriac Doina

PLAN OPERAȚIONAL

Cum are loc procesul de germinare: se toarnă 20g de semințe (1,5 linguri) în germinator, se acoperă cu apă curată (filtrată) și se lasă la înmuiat timp de 6-8 ore la întineric. Se fixează foaia de tifon și se scurge apa, după care acesta se pune în poziție de securare. Îndepărtăm foaia de tifon, semințele trebuie spălate de 2-3 ori pe zi. Semințele sunt germinate timp de 4-6 zile după care pot fi consumate. Este un produs comod și eficient pentru cei care vor să-și creeze propriile mixuri.

I etapă- Adăugarea semințelor în germinator

II etapă- Umectarea semințelor cu apă filtrată

III etapă- Adăugarea foi de tifon

IV etapă- Punerea semințelor la întineric să se germinize

V etapă- Programarea camerei pentru germinare

în valoarea de 3.000 MDL fiecare pentru următorii participanți:

Pogorevici Cristian de la Colegiul Tehnic Agricol din Soroca cu ideea de afaceri: ”Producerea și comercializarea produselor de goji”, profesor Bugai Victoria;

Gheț Anişoara de la Colegiul de Ecologie din Chișinău cu ideea de afaceri: ”Colectarea, curățarea și transportarea deșeurilor”, profesor Savciuc Aliona;

Miță Maria de la Școala Profesională nr. 5 din Chișinău cu ideea de afaceri: ”Producerea bomboanelor vegane cu hrișcă fără zahăr”, profesor Iazninschi Elena;

Romaniuc Maria de la Centrul de Exce-

de la Centrul de Excelență în Medicină și Farmacie ”Raisa Pacalo” din Chișinău cu ideea de afaceri: ”Servicii foto-video”, profesor Dumitraș Tatiana.

Centrul pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri (CEDA) a acordat 4 premii speciale și anume 4 telefoane performante pentru următoarele nominalizări:

Pentru cea mai inovativă idee de afaceri -Vicol Constantin de la Centrul de Excelență în Informatică și Tehnologii Informaționale din Chișinău cu ideea de afaceri: ”Aplicație de productivitate ”Toolify”, profesor Popa Aliona;

Pentru cea mai bună prezentare a ideii de afaceri -Tabaran Lia de la Școala Profesională

nr.3 din Bălți cu ideea de afaceri: ”Confecționarea pijamalelor și body-urilor la comandă individuală”, profesor Corcodel Ina;

Pentru cel mai viabil plan de afaceri în agricultură -Uzun Piotr de la Școala Profesională din Comrat cu ideea de afaceri ” Creșterea legumelor în seră ”, profesori Telpiz Fedora și Dudoglu Tatiana;

Pentru cel mai bun plan de afaceri în profesia aleasă - Șumleanski Ion de la Școala Profesională din Căușeni cu ideea de afaceri ” Atelier de reparație, asamblare și confecționare a jucăriilor la radio distanță și a dronelor”, profesor Bolec Elena.

Mențiuni speciale au primit și profesorii care au demonstrat performanțe în pregătirea premianților la Concursurile Naționale în perioada 2014-2021:

1. Chirev Svetlana
2. Ana Vleju
3. Pascaru Tatiana
4. Bahnaru Maria
5. Guțuleac Violeta
6. Sîpciu Tatiana

De asemenea, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a acordat diplome pentru instituțiile care au demonstrat performanțe în pregătirea și participarea elevilor la Concursurile Naționale în perioada 2014-2021:

1. Centrul de Excelență în Industria Ușoară din mun. Chișinău
2. Școala Profesională nr.5 din Chișinău
3. Colegiul Național de Comerț, ASEM
4. Școala Profesională nr.9 din Chișinău
5. Centrul de Excelență în Horticultură și Tehnologii Agricole din Țaul
6. Colegiul Tehnologic din Chișinău
7. Colegiul Tehnic Agricol Svetlîi

REPUBLICA MOLDOVA **STABILEȘTE** OBIECTIVE SECTORIALE DE REDUCERE A EMISIILOR DE GAZE CU EFECT DE SERĂ, CU SPRIJINUL UNIUNII EUROPENE

La Chișinău, s-a desfășurat un atelier de consultare a Programului de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia. Obiectivul a fost de a analiza impactul și riscurile implementării Programului, de a estima investițiile necesare, a stabili procedurile de raportare a rezultatelor, precum și a valorifica componenta de gen în procesul de implementare.

Programul de dezvoltare cu emisii reduse urmează să schimbe optica politicilor publice din Republica Moldova, prin centrarea acestora pe problemele, interesele și aspirațiile oamenilor. Documentul strategic pune accentul pe măsurile și principiile economiei verzi: eficiență energetică, dezvoltarea surselor regenerabile de energie, utilizarea tehnologiilor performante de producere a cimentului și sticlei, agricultură conservativă, împăduriri și management eficient a deșeurilor.

Reprezentanții MADRM împreună cu partenerii de dezvoltare, societatea civilă, mediul academic și sectorul

privat au identificat, în cadrul discuțiilor, sectoarele prioritare pentru a atinge reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), precum și pentru a implementa Contribuția Națională Determinată (CND).

„În anul 2020, Republica Moldova a fost unul din liderii mondiali prin asumarea țintelor mai ambițioase de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, prin actualizarea și prezentarea Contribuției sale Naționale Determinate la Acordul de la Paris. Aceasta s-a datorat efortului comun al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, UNDP Moldova și Uniunii Europene, prin intermediul proiectului EU4Climate. Asumarea ambițiilor

de reducere a emisiilor de GES nu este suficientă. Acesta este doar un prim pas în atingerea obiectivului Acordului de la Paris de a menține încălzirea globală sub 2 grade Celsius peste nivelul preindustrial. Planificarea la nivel național a măsurilor care vor contribui la atingerea acestei ambiții este un element cheie al procesului, care ne apropie de obiectivele Acordului de la Paris, cu referire la decarbonizarea economiei și îmbunătățirea rezilienței față de schimbările climatice. Este important să avem exprimată poziția tuturor actorilor care au tangență cu dezvoltarea sectoarelor integrate în Programe și ca toate politicile și planurile de dezvoltare a sectoarelor menționate

să fie aliniate. Astfel, suntem deschși pentru orice sugestii și discuții la acest subiect, atât în format bilateral, cât și pe platforma proiectului EU4Climate”, a enunțat Valentina ȚAPEȘ.

Programul menționează că intensitatea energetică în Moldova (total energie primară per unitate din PIB) este de 5,7 ori mai mare decât media în Uniunea Europeană, iar intensitatea emisiilor de CO₂ este la fel printre cele mai mari între țările Europei Centrale și de Est – 0,91 kg CO₂/USD din PIB.

„UE s-a angajat să atingă neutralitatea climatică până în anul 2050 și intenționează să își extindă obiectivele legate de climă pentru anul 2030, prin reducerea emisiilor sale de gaze cu efect de seră cu cel puțin 55% față de 1990. În acest sens, pachetul Fit for 55 este aproape gata de lansare, pentru a ne asigura că aceste ambiții se traduc în acțiuni eficiente. În acest context, un program de dezvoltare cu emisii reduse este un element esențial pentru ca Moldova să se alăture eforturilor UE pentru o tranziție către o societate neutră din punct de vedere climatic”, a declarat Christian Ballarò, responsabil de Programe pentru energie și schimbări climatice la Delegația

UE în Republica Moldova. Sectorul energetic este responsabil pentru peste 68% din emisiile de GES, respectiv accentul în reducerea emisiilor s-a pus pe acesta. Până în 2030, emisiile în sectorul energetic ar urma să scadă cu 81% față de anul 1990, în sectorul transporturi – cu 52%, clădiri – cu 74%, cel industrial – cu 27%, agricol – cu 44%, deșeuri – cu 14%, iar captarea carbonului din utilizarea terenurilor, schimbarea categoriei de utilizare a terenurilor și silvicultură ar urma să crească cu până la 10%. Pentru fiecare sector sunt propuse măsuri și acțiuni specifice, în concordanță cu politicile sectoriale elaborate anterior. Costul total al acestor măsuri pentru perioada de 10 ani este de aproape 11 miliarde de dolari.

„PNUD, în parteneriat cu Uniunea Europeană, au sprijinit Guvernul în eforturile sale de reducere a gazelor cu efect de seră. Asistența pentru transformarea angajamentelor asumate în acțiuni este esențială. Acest lucru implică planificarea și realizarea unor acțiuni climatice concrete, printre care evidențiem formularea și implementarea programului de dezvoltare cu emisii reduse”, a

declarat Andrea Cuzyova, reprezentantă rezidentă adjunctă PNUD în Republica Moldova.

PNUD în Republica Moldova. Sectorul energetic este responsabil pentru peste 68% din emisiile de GES, respectiv accentul în reducerea emisiilor s-a pus pe acesta. Până în 2030, emisiile în sectorul energetic ar urma să scadă cu 81% față de anul 1990, în sectorul transporturi – cu 52%, clădiri – cu 74%, cel industrial – cu 27%, agricol – cu 44%, deșeuri – cu 14%, iar captarea carbonului din utilizarea terenurilor, schimbarea categoriei de utilizare a terenurilor și silvicultură ar urma să crească cu până la 10%. Pentru fiecare sector sunt propuse măsuri și acțiuni specifice, în concordanță cu politicile sectoriale elaborate anterior. Costul total al acestor măsuri pentru perioada de 10 ani este de aproape 11 miliarde de dolari.

„PNUD, în parteneriat cu Uniunea Europeană, au sprijinit Guvernul în eforturile sale de reducere a gazelor cu efect de seră. Asistența pentru transformarea angajamentelor asumate în acțiuni este esențială. Acest lucru implică planificarea și realizarea unor acțiuni climatice concrete, printre care evidențiem formularea și implementarea programului de dezvoltare cu emisii reduse”, a

declarat Andrea Cuzyova, reprezentantă rezidentă adjunctă PNUD în Republica Moldova.

Aprobarea Programului de dezvoltare cu emisii reduse e una din condițiile care ar deschide accesul către finanțare din partea Fondului Verde pentru Climă. Documentul a fost supus dezbaterilor publice cu părțile interesate și urmează a fi promovat pentru aprobare de Guvern.

NOTĂ: Programul de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2030 stabilește țintele sectoriale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), comparativ cu anul 1990, pentru următoarele sectoare: energie; industrie; deșeuri; transport; agricultură; clădiri; folosința terenurilor, schimbarea folosinței terenurilor și silvicultură, precum și identifică acțiunile-cheie pentru reducerea emisiilor de GES în cadrul sectoarelor menționate. Atingerea obiectivelor menționate în Program va fi efectuată prin intermediul Planului de acțiuni până în anul 2030. Perioada de implementare a Programului cuprinde anii 2021-2030, iar instituția coordonatoare privind procesul de implementare a acestuia este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului.

CEL MAI MARE FESTIVAL DE ZIUA MEDIULUI A AVUT LOC ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Cea de-a șasea ediție a Festivalului Mediului a ținut patru săptămâni, fiind lansată de Ziua Mondială a Mediului pe 5 iunie și culminând pe 26-27 iunie, cu iarmarocul EcoLocal - cu produse prietenoase mediului, expoziții, ateliere, precum și cu un concert susținut de Cristofor Aldea-Teodorovici Orchestra.

„Ediția din acest an a Zilei Mediului este dedicată restaurării ecosistemelor. COVID-19 a dovedit încă o dată cât de dependenți suntem de ecosistemele din jurul nostru. În vremuri de incertitudine și dificultăți, mulți dintre noi și-au găsit refugiu în natură. Am călătorit mai mult în interiorul țării și am descoperit noi locuri, care anterior erau subevaluate. Acum conștientizăm mai bine resursele acestei țări, ceea ce vine la pachet cu mai multă responsabilitate față de acțiunile prezente și viitoare”, a afirmat Dima Al-Khatib, reprezentantă rezidentă PNUD în Republica Moldova, la deschiderea eco-iarmarocului.

Ministrul Dezvoltării Regionale și Mediului, Ion PERJU, a declarat: „În condițiile pandemiei, vulnerabilității față de schimbările climatice și provocărilor în domeniul mediului, este necesar să ne unim eforturile să transformăm cerințele de mediu în oportunități de dezvoltare economică durabilă a țării. Cooperarea autorității

centrale de mediu cu organizațiile specializate reprezintă un important instrument în procesul de conștientizare din partea societății și de antrenare a organizațiilor de mediu la elaborarea și adoptarea deciziilor”.

Timp de o lună, comunitatea de mediu a organizat excursii în locuri pitorești, în parcuri fotovoltaice, la mori de vânt, în păduri plantate pentru albi și stoparea alunecărilor, pe Nistru cu caiacele. A fost testată public calitatea apei în râul Nistru, în zona hidrocentralei din Dubăsari.

„Eco-tehnologii, reciclare, separarea deșeurilor, plantări, afaceri verzi, agricultură ecologică, protecția apelor și solului etc. - avem o mulțime de oameni activi care se dedică acestor domenii în Moldova și ei într-adevăr au ce să ne povestească. Vrem ca acest festival să devină tot mai popular – să devenim mai curioși, mai implicați, mai activi și mai atenți față de natură” – a adăugat

Lilia Curchi, directoare executivă a Asociației Jurnaliștilor de Mediu, organizatoare a festivalului.

Evenimentul din acest an este desfășurat de Asociația Jurnaliștilor de Mediu și Turism Ecologic din Moldova, în cadrul unui proiect finanțat de Programul de Granturi Mici al Facilității Globale de Mediu (GEF) – PNUD, cu asistența financiară a Suediei, în suportul Organizației Mondiale a Sănătății în Moldova, PNUD Moldova, în parteneriat cu comunitatea de mediu – organizații, proiecte, activiști, afaceri verzi etc.

Tematica anului 2021 pentru Ziua Mondială a Mediului este restaurarea ecosistemelor.

Moldova este extrem de vulnerabilă la schimbările climatice și la dezastre, cu o pierdere economică medie anuală de 2,13% din PIB. Biodiversitatea unică a țării este în prezent amenințată de schimbările climatice, fragmentarea habitatelor și supra-exploatare.

ÎN AJUNUL CAMPANIEI DE RECOLTARE A CEREALELOR **MADRM PREZINTĂ RECOMANDĂRI**

Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) informează că în țară a demarat procesul de testare a tehnicii pentru a începe campania de recoltare a cerealelor. Conform datelor operative prezentate de direcțiile agricole raionale, cu scopul de testare tehnică agricolă, în raionul Ungheni și UTA Găgăuzia, a demarat recoltarea orzului pe parcele mici.

În contextul că, recoltarea cerealelor se efectuează, de obicei, în zilele cele mai uscate și cu temperaturi înalte, fapt ce sporește riscul apariției incendiilor, MADRM atenționează producătorii agricoli ca, în

perioada desfășurării campaniei de recoltare a cerealelor, să manifeste prudență maximă și să respecte normele și regulile de apărare împotriva incendiilor pentru a evita riscurile și a reduce pierderile.

Astfel, producătorii sunt îndemnați să sporească acțiunile de pază a recoltei și de reducere a pierderilor de producție agricolă; să informeze continuu conducătorii și specialiștii despre responsabilitatea respectării legislației, normelor și regulilor de protecție a muncii și de apărare împotriva incendiilor, precum și să organizeze instruirii pentru personalul antrenat în campania de recoltare.

Totodată, este necesar a desemna câte o persoană res-

ponsabilă de sectoare pentru perioada recoltării spinoaselor și colectării nutrețurilor; a izola lanurile/suprafețele ce urmează a fi recoltate prin crearea fâșiilor arate lângă drumuri, masive de diferit pădureț, po-

duri și căi ferate. De asemenea, combinele, camioanelor și tractoarelor, antrenate în campania de recoltare, trebuie utilizate cu sisteme de eșapare a gazelor fierbinți, instalații parascânteii și mijloace de primă inter-

venție și să permită utilizarea doar a tehnicii agricole supusă reviziilor de rigoare.

Producătorii au responsabilitatea de a asigura controlul riguros a tuturor edificiilor destinate depozitării și păstrării cerealelor și furajelor, precum și să interzică fumatul și focul deschis pe lanuri, miriști, arii, combine sau mijloacele de transport aflate în lanul supus recoltării.

Totodată, în cazul înregistrării unor eventuale incidente excepționale, în sensul celor recomandate, solicităm informarea de urgență a serviciilor speciale abilitate, inclusiv a ministerului.

Pentru informații în acest sens, Vă rugăm să anunțați

Direcția politici de producție, procesare, și reglementare a calității produselor de origine vegetală a MADRM, prin telefon, la numărul 0 22 204 – 540.

NOTĂ: Potrivit informațiilor operative, deținute de direcțiile agricole, pentru recolta anului 2021 au fost semănate culturi cerealiere pe o suprafață de circa 418,9 mii ha, inclusiv: 318 mii ha cu grâu de toamnă și de primăvară, 64 mii ha cu orz de toamnă și de primăvară, rapiță – 33,9 mii ha, alte culturi – 2 mii ha. Suprafața culturilor cerealiere, comparativ cu anul 2020 (389,8 mii ha), este mai mare cu circa 7%, iar comparativ cu anul 2019, este mai mică cu circa 5% (444,2 mii ha).

CUM SĂ AVEM GRIJĂ DE ANIMALELE DOMESTICE VARA

Pe timp de vară, cu temperaturi extrem de ridicate, este bine ca animalele din gospodăria și din ferme, fie că vorbim despre vaci, oi sau chiar păsări să aibă parte de o atenție sporită.

Ziua animalele se îngrămădesc lângă apă și la ventilatoare. Activitatea mai intensă în fermă trebuie să fie comutată către perioada de noapte pentru că atunci animalul se hrănește și își face siesta. Pe vreme caniculară, este foarte bine ca alimentația să fie bogată în proteină, și asta pentru că vaca mănâncă mai puțin.

Pe vreme caniculară și puii se hrănesc tot noaptea

Din cauza temperaturilor extrem de ridicate, puii mănâncă aproape numai noaptea. Pe timp de zi, când este caniculă, celulele răcesc halele și puiul nu mănâncă, în schimb noaptea, când tempe-

chiar dacă este caniculă. Îi mai ajutăm însă pe perioada asta de caniculă cu vitamina C, care îi mai revigorează, nu îi lasă să stea într-o stare letargică.

Necesarul de apă pentru animalele din fermă

Autoritățile veterinare atrag atenția crescătorilor că sunt obligați să ia măsuri de bunăstare a animalelor pe timp de caniculă. În cazul în care există doar o sursă limitată de apă potabilă, trebuie avut în vedere necesarul zilnic de apă al unui animal, în funcție de specie, talie, rasă și stare fiziologică:

Cantitate de apă recomandată:
– vacă de lapte: 38 – 52 litri;

Oile trebuie ținute la umbră și să aibă apă la discreție

Oile trebuie ținute sub umbră sau pe suprafețe cât mai împădurite, la marginea pădurilor, și să aibă surse de apă la dispoziție permanent, pe cât posibil surse de apă curgătoare pentru ca să fie cât mai rece apa. Sunt tunse oile pe vremea asta, cei care nu le-au tuns până acum se pot numi criminali. Acele animale suferă, sunt traumatizate dacă sunt netunse. Oricum, aceste animale o capacitate de rezistență naturală foarte mare la căldură.

Vacile suferă de căldură

Dacă oile sunt foarte rezistente la căldură, nu același lucru putem spune despre bovine. Ele suferă

asigure condiții cât mai apropiate de condițiile optime când afară este vreme caniculară. Noi avem ventilatoare, avem adăpare automată, deci există condiții suficient de bune ca să trecem peste această perioadă. Adăparea automată înseamnă că în continuu vine apă proaspătă. Animalele trebuie ținute numai la umbră, în cazul nostru în grajdul semideschis și padoc cu umbră.

Din cauza căldurii bovinele nu se mai hrănesc așa cum trebuie pe timp de zi și atunci crescătorii trebuie să le asigure și pe timp de noapte hrană.

Trebuie să ținem cont de faptul că atunci când sunt călduri foarte mari ele nu mănâncă și se rezervă pentru noapte. Este bine ca mâncarea să fie cât mai proaspătă făcută și să le fie dată pe perioada de noapte.

ratura afară scade și noi nu mai suntem nevoiți să folosim acele celule, ei mănâncă. Nu recuperăm însă ce au pierdut pe timp de zi. Rețeta de furajare nu se schimbă

– taurine: 38 litri;
– cabaline: 20 – 45 litri;
– porcine: 4 – 11,5 litri;
– ovine: 6 litri;
– păsări de curte: 0,5 litri.

PRINCIPALELE LUCRĂRI AGRICOLE ÎN LUNA IULIE

Culturile de câmp

Principalele lucrări agricole la culturile de câmp din luna iulie sunt: recoltarea grâului, recoltarea ovăzului, semănatul meiului în cultură succesivă, dezmiriștirea și efectuarea ogoarelor de vară și încorporarea sub brazdă a gunoii de grajd, a îngrășămintelor cu fosfor și potasiu, iar în zona solurilor acide, încorporarea amendamentelor cu calciu.

Recoltarea grâului

În fiecare lună a anului, undeva pe glob se recoltează grâu. În România, grâul se coace începând cu a doua decadă a lunii iunie - în sudul țării - și până la sfârșitul lunii iulie - în nordul țării și în zonele premontane. Alegerea momentului de recoltare trebuie să asigure, pe de o parte, reducerea pierderilor, fie datorate treieratului incomplet - dacă treieratul se face prea devreme -, fie prin scuturare - dacă treieratul se face la supraoacere, iar pe de altă parte, să asigure condiții bune de

păstrare. Recoltarea grâului pentru consum cu combina poate să înceapă când umiditatea boabelor scade sub 18%, dar cele mai bune rezultate se obțin când umiditatea este între 14 și 15%. De remarcat că la umiditatea de 15%, grâul nu poate fi păstrat decât foarte puțin timp, pentru a preveni deprecierea calității de panificație și a germinației.

Grâul pentru sămânță nu se recoltează decât când umiditatea a scăzut sub 15%. Întârzierea recoltării duce la pierderi de recoltă, prin scuturarea boabelor, și la îmburuienarea lanurilor.

Reglarea combinelor trebuie făcută de mai multe ori de-a lungul unei zile de lucru, numai astfel se pot reduce pierderile de recoltă și se previne spargerea boabelor. O combina bine reglată trebuie să aibă în buncăr boabe curate și întregi, proporția de pierderi putând să fie sub 2%.

Grâul cultivat pe terenurile în pantă, dar și culturile de grâu puternic îmburuienate se pot recolta cu combinele de mare productivitate numai după ce în prima fază se taie plantele, iar în faza a doua se treieră. Recoltarea în aceste cazuri se face la coacerea în pârgă, când umiditatea boabelor este de aproximativ 20-25%. Plantele de grâu se taieră cu coasa sau vindroverul, la înălțimea de 10-15 cm. După tăiere, plantele de grâu se leagă în snopi și se așază în clăi, unde în 7-10 zile se coace. Treieratul se poate efectua și direct din brazdă, caz în care miriștea se lasă mai înaltă în așa fel încât combina echipată cu ridicător de brazdă să poată lucra mai bine. Din recolta obținută, paieile reprezintă între 55 și 65%.

Recoltatul ovăzului

Ovăzul are coacerea neuniformă și este foarte sensibil la scuturare, motiv pentru care recoltarea este mai grea. Dacă se recoltează

prea devreme, când tulpinile de ovăz nu sunt uscate, combina se înfundă imediat, deoarece se înfășoară pe tobă. Dacă se întârzie recoltarea până când se coc toate boabele din panicul, la treieratul cu combina, boabele din vârful paniculului se scutură. Din aceste motive, recoltarea la ovăz se face când boabele din vârful paniculului au ajuns la maturitate, iar celelalte boabe au consistența făinoasă. Ovăzul pentru sămânță se recoltează când umiditatea boabelor a scăzut la 14-15%, după care sămânța se expune la soare și se lopătează pentru uscare. Raportul boabe-paie, în cazul culturii de ovăz, este de 1:1,5 până la 1:2.

Semănatul meiului în cultura succesivă pentru boabe se poate realiza până la data de 15 iulie pe tot cuprinsul țării. În zonele de deal, lucrarea trebuie executată în primele zile ale lunii iulie. Terenul se pregătește printr-o arătură superficială sau printr-o lucrare cu grapa cu discuri în agregat cu grapa cu colți. Fertilizarea se realizează în special cu îngrășămintă pe bază de azot, în doză de 50-80 kilograme la hectar. Se seamănă o cantitate de 25 de kilograme de sămânță, la distanță între rânduri de 12,5 cm și la o adâncime de 1,5-2 cm. După semănat, este necesară o tăvălugire a terenului pentru a grăbi răsărirea plantelor.

Dezmiriștirea este lucrarea prin care se combat buruienile, se păstrează apa în sol și se îmbunătățesc condițiile de hrană pentru cultura care va urma. Pe măsură ce se eliberează tractoarele de la lucrările de recoltare, se trece la efectuarea arăturilor de vară la adâncimi cuprinse între 20 și 40 cm. Prin aceste arături, care sunt efectuate la vremea și adâncimea potrivite, în corelație cu condițiile de sol, se realizează păstrarea mai bună a apei în sol și se distruge o bună parte din entomofauna solului, dăunătoare plantelor agricole. Pentru toate culturile de toamnă sau de primavară, arăturile de vară sunt aducătoare de sporuri economice de recoltă. În paralel cu executarea arăturii de vară, se pot încorpora îngrășămintă organice (gunoii de grajd fermentat), amendamente calcaroase pentru solurile acide și îngrășămintă pe bază de fosfor și potasiu.

Culturile legumicole

Luna iulie - luna zilelor fierbinți, cu ploi răzlețe și cu cel mai încărcat program de lucrări legumicole. Acum se trece la semănatul culturilor de legume timpurii, aflate la ultimele recolte, la cel al culturilor care aduc producție masivă pentru consumul de iarnă, în care se aplică un vast program de lucrări de întreținere și neîntreruptă recoltare, alături de grija însămânțării și plantării legumelor care continuă să vegezeze până în toamnă.

În câmp, se încheie recoltatul verzei, conopidei timpurii și a gulioarelor, eliberând terenul care se pregătește neîntârziat pentru culturile succesive. Fără a depăși prima decadă a lunii, se termină plantarea culturii de varză și conopidă de toamnă, la distanță de 70 cm/30-35 cm. Se seamănă fasolea pentru păstăi de toamnă, la distanță de 40/8 cm și castravecii pentru murat, la distanță de 100/10 cm. Înființarea acestor culturi se poate face numai cu asigurarea udatului (irigației) înainte și după plantat și semănat. La primele semne de maturare a cepei și a usturoiului, la care începe să se înmoaie tulpina și plantele cad, acestea se recoltează neîntâr-

ziat, cu expunere la soare a bulbilor, pentru maturarea definitivă a acestora, în vederea unei bune păstrări peste iarnă.

Arpagicul se recoltează când frunzele se îngălbenesc în treimea superioară. Arșița distruge planta, mana rotunjește și maturează bulbii. Arpagicul se ține în câmp, în brazde, cu bulbii în mănunchi, acoperiți de frunzele mănunchiului următor. Castraveții și dovleceii din culturile înființate cu răsad plantat la începutul lunii mai fructifică din plin și se recoltează tot la 2-3 zile, evitând călcarea și mișcarea din loc a vrejilor. Fructele de pepeni galbeni și verzi se marchează pe măsura for-

mării, pentru a stabili cu ușurință momentul recoltării, care, se știe, este la 4-6 săptămâni, în funcție de soiul cultivat. În toate culturile de bostănoase se veghează la starea de sănătate a plantelor, aplicând tratamente preventive și curative contra păduchilor de frunză și a bolilor foliare (mană, făinare, pătarea unghiulară etc.) cu produsele indicate de specialiștii Laboratoarelor Fitosanitare Județene. La tomatele timpurii se ajunge cu recoltatul la etajul 2-3 și chiar al 4-lea.

Irigarea cu regularitate la 5-7 zile a culturii și prașila care urmează fiecărei udări devin o necesitate. Protecția culturilor de cele mai frecvente boli (mană, septorioză și putregaiul fructelor) se face prin tratamente repetate cu substanțe de tipul Dithane 0,2% sau Sumilex 0,05%, iar dăunătorii, cu substanțe de tipul Decis 0,05%, produse care au o perioadă de pauză scurtă. La ardei și vinete, de asemenea, în plină fructificare, se fac aceleași lucrări.

Petele negre din vârful fructelor de tomate și ardei nu sunt cauzate de agenți patogeni. Acestea reprezintă o boală fiziologică a plantelor supuse unui regim defectuos de irigare, cu alternanță accentuată a stării de uscăciune și umiditate a solului.

Fertilizarea prin serbetare cu must de grajd diluat 1/10 părți apă și gunoi de păsări, 1/25 gunoi de cornute sau chiar de porci 1/10 stimulează o fructificare abundentă.

În solarii, cultura de tomate mai durează două decade, în care plantele sunt lăsate sub cerul liber, folia fiind înlăturată încă de la sfârșitul lunii iunie.

Pentru refolosire, folia trebuie păstrată îngrijit, la loc răcoros sau la umbră. După defrișarea culturii, terenul se pregătește cât mai repede și se însămânțează castraveții cornișon.

Castraveții timpurii din solar se mențin în continuare acoperiți cu folie, care se rulează pe marginile laterale pentru asigurarea zborului albinelor, care asigură polenizarea, dar și pentru evitarea temperaturilor mai mari de 35 de grade Celsius în orele de arșiță. Serbetea și tratamentele fitosanitare pentru ardeii și vinetele din câmp se aplică cu rigurozitate și în solarii. Aceste două culturi legumicole pot fi descoperite definitiv de folie.

Culturile pomicole

TĂIERILE ÎN VERDE DUPĂ RECOLTAREA FRUCTELOR LA CIREȘ ȘI VIȘIN

Acest sistem de tăiere se aplică la pomii intrați pe rod și se bazează pe aceleași principii ca la tăierile din perioada de repaos vegetativ. Cea mai potrivită perioadă pentru această lucrare este sfârșitul lunii iulie și începutul lunii august. Această tăiere nu

urmărește provocarea apariției de noi creșteri vegetative, ci doar substitue tăierea în uscat, obținându-se o cicatrice mai bună a rănilor și, prin aceasta, evitarea scurgerilor de gome, care apar după tăierile în uscat la cireș și vișin. Tehnica de tăiere este simplă și se face în funcție de vârsta pomilor, starea fiziologică a pomilor și obiectivele urmărite prin tăieri. Se urmărește, în general, ca prin tăieri să se limiteze creșterea coroanei încât să se poată realiza cât mai bine și economic lucrările de întreținere.

Modelarea coroanei și dimensiunea ei trebuie să mențină pomul în spațiul acordat. Coroana, după tăieri, trebuie să fie simplă, echilibrată și suficient de rezistentă pentru a menține recolta. De asemenea, trebuie reperate, prin scurtări, șarpantele îmbătrânite, degarnisite și semischeletul arciuit, epuizat. Cu ocazia tăierilor în verde, după recoltare, se elimină ramurile rupte, rănite, uscate care rezultă după recoltare și ramurile bolnave, în special vârfurile atacate de monilioză și afide.

Pentru că în această perioadă coroana pomilor este acoperită cu frunze și orientarea celui ce face tăierea se face dificil, este bine ca prima dată să se elimine ramurile mai groase și după aceea să se efectueze tăierile mai amănunțite. Efectul tăierilor în verde efectuate după recoltarea cireșelor și a vișinelor constă în slăbirea vigourii de creștere și dezvoltare, în ansamblu, a copilor, pentru

că diminuează suprafața foliară. În schimb, viața pomilor este mai echilibrată, mai bine aerisită și luminată, încât mugurii care își desăvârșesc diferențierea sunt mai numeroși și, prin aceasta, producția este mai bună în anul următor, atât cantitativ, cât și calitativ. Prin eliminarea focarelor de infecții cu boli și dăunători se poate reduce numărul de tratamente. Pomii tăiați în verde beneficiază de un regim mai bun de apă, mai ales în perioadele secetoase, iar elementele minerale sunt mai bine utilizate în procesele biologice.

Pentru ca efectul tăierilor în verde să fie la cote maxime, este bine ca după tăiere să se aplice o fertilizare la pom cu îngrășămintă chimică pe bază de azot. Lucrările în verde la pomi sunt criticate de unii pomicultori, pentru că tăierile în uscat sunt mai expeditivă și mai economice. Dar nu se ține seama de faptul că strânsul ramurilor nu mai trebuie efectuat, pentru ca ele rămân pe sol și se degradează până anul următor. De asemenea, lucrarea de tăieri efectuată vara utilizează mai bine timpul de lucru al muncitorilor, aceștia putându-se ocupa cu lucrări în perioadă până la recoltarea prunelor și a merelor, iar efectul tăierilor de vară este superior tăierilor în uscat. Extinderea în marea producție, dar și în curți și grădini a tăierilor în verde după recoltare la cireș și vișin se impune cu atât mai mult cu cât în livezile moderne de mare densitate controlul asupra creșterii și fructificării pomilor asigură condițiile necesare în vederea obținerii unor rezultate economice favorabile.

STATUL ÎI VA FINANȚA PE MAI MULȚI ANTREPRENORI DIN SECTORUL AGRAR

Statul va susține 45 de antreprenori debutanți în lansarea de proiecte start-up cu planificarea investițiilor în sectorul agricol de peste 40 mil lei ce vor genera crearea a peste 80 locuri noi de muncă. Aportul statului pentru dezvoltarea proiectelor start-up va constitui cca 26,0 mil. lei, surse din Fondul National de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (FNDAMR).

24 de proiecte start-up vor fi lansate și gestionate de femei-fermier și 21 de afaceri start-up de tineri fermieri, demonstrând în acest sens un interes sporit în lansarea afacerilor agricole, fiind un sector strategic al economiei țării.

Conform datelor preliminare, oferite de subdiviziunile teritoriale ale AIPA, 22 de proiecte vor viza

înființarea/modernizarea plantațiilor multianuale cu planificarea

înființării plantațiilor multianuale pe o suprafață de peste 128 ha și

achiziționarea tehnicii și utilajului agricol necesar pentru prelucrarea acestora. Drept rezultat al finanțării proiectelor start-up vor fi înființate 32,7 ha de plantații pomicole (prun, cireș, vișin, piersic, măr), plantații nucifere – 79,2 ha (alun și nuc), plantații viticole – 6,8 ha, culturi aromatice – 5,9 ha (levănțică) și arbuști fructiferi (mur, zmeur și coacăză) – 3,8 ha.

De asemenea, grație mecanismului de plată „subvenții în avans pentru start-up-uri” vor fi lansate 10 afaceri în sectorul zootehnic, dintre care, 7 proiecte vor viza înființarea fermelor apicole, iar alte trei, înființarea/modernizarea fermelor de bovine, ovine și suine. 8 proiecte investiționale vizează combinarea investițiilor compatibile prin combinarea a două sau mai multe submăsură de sprijin. Prin urmare, 7 proiecte

investiționale urmează a fi realizate în domeniul apicol prin achiziționarea familiilor de albine precum și a utilajului necesar pentru extragerea și procesarea mierii de albine iar un proiect are ca scop creșterea bovinelor și prelucrarea laptelui. Alte trei proiecte vor dezvolta afaceri precum: fabrică de patiserie, vinărie și a un frigider- investiții în dezvoltarea infrastructurii post recoltare și procesare și doar două proiecte start-up țintesc edificarea serelor pe o suprafață de cca 1,92 ha.

Finanțarea proiectelor start-up prin mecanismul „subvenții în avans” are drept scop furnizarea de noi oportunități tinerilor și femeilor fermieri ce au curaj să rămână acasă și să-și folosească potențialul pentru dezvoltarea unei afaceri proprii acasă și să creeze noi locuri de muncă în țară.

SEZONUL CĂPȘUNILOR SE ÎNCHEIE ÎN MOLDOVA, IAR PREȚURILE SUNT MAI MICI DECÂT ANULUI TRECUT

Specialiștii Asociației Producătorilor de Pomușoarele „Pomușoarele Moldovei” consideră că perioada celor mai intense vânzări de căpșuni se va încheia în Moldova la mijlocul sau, cel târziu, la sfârșitul săptămânii viitoare. Anul acesta, pentru vânzări, a fost unul scurt, de cinci până la șase săptămâni - de la ultima săptămână a lunii mai până la prima săptămână a lunii iulie. Chiar și anul trecut, deosebit de secetos, perioada activă de comercializare în segmentul căpșuni a fost mai lungă. În același timp, prețurile cu ridicata pentru căpșunile locale la sfârșitul sezonului 2021 sunt probabil cu 5-10% mai mici decât nivelul de anul trecut. De fapt, de la începutul lunii iunie și până la sfârșitul acestei luni, căpșunile cu ridicata au devenit mai ieftine cu 4-7 lei / kg, săptămânal. Până la sfârșitul săptămânii trecute, prețurile cu ridicata pentru aceste pomușoare au ajuns la cel mai jos nivel - 15-20 lei / kg (0,83-1,11 dolari / kg). În vara anului 2020, pe plan comparativ, prețurile cu ridicata la căpșuni nu au scăzut sub 22-27 lei / kg (1,27-1,56 USD / kg).

Cum o săptămână a fost, probabil, mo-

mentul aprovizionării maxime cu căpșuni de cea mai înaltă calitate. De la începutul săptămânii trecute, oferta a scăzut brusc (în parte, deoarece luni este o zi liberă pentru majoritatea piețelor de fructe și legume din Chișinău și din alte orașe mari). Ziua de marți fiind una lucrătoare, totuși numărul de vânzători de căpșuni este mai mic decât cu câteva zile mai devreme, iar calitatea căpșunilor este, de asemenea, mai scăzută, toate fiind relativ răcoapte. Prețurile cu ridicata și cu amănuntul sunt cu câțiva lei mai mari decât weekendul trecut.

Asociația „Pomușoarele Moldovei” notează că prețurile pentru căpșunii din sol deschis cresc întotdeauna aproximativ de la jumătatea lunii iunie (iar din iulie până toamna există o cantitate foarte mică de căpșuni remontante, tradițional scumpe pe piața moldovenească). Perioada prețurilor ridicate la sfârșitul sezonului pentru căpșunile clasice durează de obicei două-trei săptămâni. Dar vara aceasta este puțin probabil ca prețurile ridicate pentru căpșunile marca „ultima recoltă” să se păstreze mai mult de o săptămână sau zece zile.

ÎN MOLDOVA, PREȚURILE PENTRU CARTOFII NOI SUNT MAI MARI DECÂT ANUL TRECUT, DAR NU PENTRU MULT TIMP

În ciuda faptului că de la începutul lunii iunie 2021 și până la sfârșitul acestei luni, prețul mediu cu ridicata al cartofilor tineri din Moldova a scăzut cu aproape 30%, prețurile angro au rămas în intervalul 6-7 lei / kg (0,33-0,39 USD / kg). La sfârșitul lunii iunie a anului trecut, cartofii noi pe piața moldovenească au fost vândute, cu ridicata, mai ieftin - 5-6 lei / kg (0,28-0,34 USD / kg).

La prima vedere, situația actuală pare ciudată: 2020 a fost un an de secetă extremă, iar anul acesta condițiile meteorologice pentru creșterea cartofului au fost bune până acum, iar în unele regiuni - chiar foarte bune. Adică s-ar putea presupune că, pe fondul previziunilor pozitive pentru recolta din 2021, prețurile la cartofi vor începe să scadă deja de la începutul lunii iunie (așa cum s-a întâmplat în 2020) și vor scădea sub nivelul anului trecut, pentru aceeași perioadă.

În opinia producătorilor de cartofi, doi factori au influențat situația în avantajul lor. Primul este pătrunderea relativ târzie a

cartofilor tineri locali pe piața internă a țării, în momentul în care nu era încă complet saturată cu acest produs. Al doilea factor, care susține prețurile, este importul relativ mic. În același timp, o categorie importantă de importatori, marile rețele de supermarketuri, mențin în continuare prețurile pentru cartofi (precum și pentru aproape orice produs importat din grupul fructelor și legumelor) la un nivel relativ ridicat, semnificativ mai mare decât prețurile la piețele urbane. Datorită acestui fapt, legumicultorii locali au putut să vândă cartofi scumpi, crescuți în sere și sub acril, la un preț accesibil, cu profit.

Cu toate acestea, cultivatorii de cartofi cred că peste o săptămână sau cel mult zece zile, piața internă de fructe și legume va fi saturată cu cartofi din sol deschis la maximum. Deja la începutul acestei săptămâni, pe piețele din Chișinău cartofii mici, din gospodăriile sătești și de la micii fermieri, puteau fi găsiți la un preț de 4-5 lei / kg (0,22-0,27 dolari / kg).

MOLDOVA ȘI UZBEKISTAN LA CONGRESUL GLOBAL DEDICAT STRUGURILOR DE MASĂ

Congresul mondial GLOBAL GRAPE CONGRESS, organizat de Fruitnet pe 30 iunie 2021, a reunit online reprezentanți ai afacerilor cu struguri de pe toate continentele și din multe țări ale lumii.

Diferite țări, regiuni și companii au avut ocazia să facă schimb de informații și realizări în crearea de noi soiuri, tehnologii de prelucrare, depozitare, ambalare și comercializare a strugurilor de masă. Cei mai mari exportatori de struguri de masă din regiunea noastră - Uzbekistan și Moldova - nu au trecut neobservați grație proiectului EastFruit, ale cărui studii și cercetări au fost diseminat, în prezentarea sa, de către Andriy Yarmak, economist la Departamentul de Investiții în Alimentație și Agricultură, Organizația Națiunilor Unite (FAO).

În mod special, acesta a menționat că, în ciuda faptu-

lui că Uzbekistan ocupă locul 11, iar Moldova - locul 16 în lume, la exportul strugurilor de masă, cei mai mari importatori, de regulă, nu observă aceste țări, deoarece ambele state furnizează cea mai mare parte a strugurilor pe piața rusă. Un alt motiv ține de cultivarea unor soiuri învechite și aproape necunoscute în afara țărilor de origine, ceea ce limitează oportunitățile de export.

În același timp, potrivit lui Andriy Yarmak, atât Republica Moldova, cât și Uzbekistanul pot oferi struguri de masă care au un gust unic. Cu toate acestea, strugurii din Uzbekistan se pot dovedi prea dulci pentru un consumator european, iar strugurii din Moldova, precum principalul soi „Moldova”, sunt fructe cu sâmburi. Iar astfel de soiuri dispar intens de pe piața mondială, fiind mai puțin solicitate de către potențialii consumatori.

Dintre momentele interesante ale prezentării, care i-au interesat pe potențialii cumpărători, menționăm că Moldova exportă cei mai ieftini struguri de masă comparativ cu toți cei mai importanți exportatori din lume! Acest factor permite deja țării să-și diversifice exporturile, dar în viitor va fi necesar să caute insistenț modalități de a crește valoarea strugurilor exportate, pentru a evita riscurile ce ar afecta durabilitatea afacerilor.

Un alt subiect interesant este că Uzbekistanul, datorită îndepărtării sale de piețele de vânzare, soiurile și tehnologiile de prelucrare depășite de timp, exportă struguri de masă, în principal, sub formă uscată - stafide. În ceea ce privește exportul de stafide, Uzbekistan ocupă, în general, locul 6 în lume, iar exportul total al Uzbekistanului este în medie de aproximativ 500 de mii de tone pe an!

Un mare avantaj al Uzbekistanului este că, deja în iunie va începe recoltarea strugurilor în câmp deschis! Dar, atunci când se utilizează sol protejat, Uzbekistanul ar putea obține o recoltă chiar mai devreme. Strugurii de seră sunt deja cultivați în Moldova. De asemenea, Uzbekistan ar trebui să acorde atenție soiurilor târzii și depozitării strugurilor, deoarece în țară prețurile în afara sezonului de vânzare sunt prea mari, ceea ce limitează consumul local.

PREȚURILE PENTRU CASTRAVEȚI S-AU PRĂBUȘIT ÎN MOLDOVA

De la sfârșitul săptămânii trecute până la sfârșitul acestei săptămâni, prețurile cu ridicata la castraveții din Moldova au scăzut cu 25-50% - la 6-8 lei / kg (0,33-0,45 USD / kg). În această perioadă a lunii iunie 2020, castraveții pe piața moldovenească au costat 11-14 lei / kg (0,62-0,79 dolari / kg). Mai mult, prețurile pentru această legumă nu au scăzut sub nivelul minim de 10 lei / kg până la sfârșitul verii.

Într-un anumit sens, situația este fără precedent. Weekendul trecut, prețul de vânzare cu amănuntul pentru castraveții produs local, în sol deschis (nu sortați după mărime, dar de bună calitate) pe piețele de fructe și legume din Chișinău a scăzut la 5 lei / kg, dar, ca urmare, cererea de produse a crescut nesemnificativ, oferta depășind-o în mod clar. Fermierii-producători de legume s-au plâns masiv de această stare de lucruri, în grupuri

specializate de pe rețelele de socializare, iar mass-media tradițională doar a constatat faptul. Cu toate acestea, după toate aparențele, situația este puțin probabil să se schimbe în zilele următoare. Precipitațiile cad în fiecare zi, iar producătorii agricoli sunt nevoiți să colecteze

produse în fiecare zi, pentru a evita deteriorarea lor, și a le vinde pentru aproape nimic. În același timp, castraveții importați încă predomină în multe rețele de supermarketuri, prețurile lor pot fi de

câteva ori mai mari decât în piețele și chioșcurile de lângă casă, iar comercianții cu amănuntul nu se grăbesc să schimbe situația.

În această situație, anumite companii de producere de conserve, prin diviziile lor de aprovizionare, au informat fermierii cu privire

la disponibilitatea lor de a crește achiziția de castraveți, dar prețul va fi strict legat de calitate, adică, de fapt, de capacitatea fermierilor pentru a asigura sortarea și livrarea produselor.

PREȚURILE SĂPTĂMÂNIALE ANGRO LA PRODUȚIA HORTICOLĂ

(01.07.2021)

Denumirea produsului	Prețurile producătorului, MDL/KG		
	minim	maxim	mediu
FRUCTE ȘI POMUȘOARE			
Mere Golden Delicious	6.00	7.00	6.50
Mere Idared	5.00	6.00	5.00
Mere Jonagold	-	-	-
Mere Reinette Simirenko	5.00	5.50	5.00
Mere Gala	-	-	-
Mere Grany Smith	-	-	-
Mere Fuji	-	-	-
Mere timpurii	-	-	-
Mere, alte soiuri	5.00	6.50	6.00
Pere Conference	22.00	24.00	22.00
Alte soiuri de pere	17.00	18.00	17.00
Struguri de masă (albi)	40.00	50.00	45.00
Struguri de masă (roșii)	50.00	55.00	50.00
Struguri negri	-	-	-
Struguri Moldova	-	-	-
Struguri Kismis	-	-	-
Caise	18.00	25.00	20.00
Prune	-	-	-
Piersici	25.00	30.00	25.00
Portocale	18.00	19.00	18.00
Mandarine	35.00	37.00	35.00
Banane (galbene)	17.00	18.00	17.00
Zmeură	25.00	30.00	27.00
Căpșune	-	-	-
Afine (calitate superioară)	-	-	-
Afine (clasa I)	-	-	-
Mure	-	-	-
Coacăză (neagră)	-	-	-
Coacăză (roșie)	-	-	-
Cireșe (diametrul peste 26 mm)	18.00	24.00	20.00
Cireșe (diametrul până la 26 mm)	10.00	15.00	13.00
Vișine	14.00	18.00	15.00
Pepene verde (harbuz)	5.00	6.00	5.00
Pepene galben (zemos)	-	-	-
LEGUME			
Cartofi (recolta anului curent)	4.50	6.00	5.00
Cartofi (recolta anului trecut)	3.00	4.00	3.50
Morcovi (recolta anului curent)	10.00	12.00	11.00
Morcovi (recolta anului trecut)	5.50	6.50	6.00
Ceapă galbenă (recolta anului curent)	7.00	8.00	7.00
Ceapă galbenă (recolta anului trecut)	4.00	5.00	4.50
Tomate de seră (roșii, rotunde)	12.00	14.00	13.00
Tomate de seră (roze)	18.00	22.00	20.00
Tomate de seră (roșii, cărnoase)	15.00	16.00	15.00
Tomate de seră (soi Cherry)	18.00	20.00	18.00
Castraveți de seră (scurți, netezi)	-	-	-
Castraveți de seră (scurți, cu suprafața zgrunțuroasă)	5.00	7.00	6.00
Castraveți de seră (lungi, netezi)	-	-	-
Ardei dulci de seră (roșii)	40.00	45.00	40.00
Ardei dulci de seră (verzi)	30.00	35.00	30.00
Ardei dulci de seră (galbeni)	40.00	45.00	40.00
VERDEȚURI			
Pătrunjel	18.00	20.00	18.00
Mărar	18.00	20.00	18.00
Coriandru	80.00	90.00	80.00
Busuioc	145.00	150.00	145.00
NUCI ȘI FRUCTE DESHIDRATATE			
Miez de nuci	90.00	110.00	100.00
Nuci (cu coajă)	-	-	-
Miez de alune	160.00	170.00	160.00
Alune (cu coajă)	40.00	50.00	45.00
Miez de migdale	150.00	170.00	160.00
Migdale (cu coajă)	40.00	50.00	45.00
Caise deshidratate	-	-	-

SCHIMBĂRILE CLIMATICE AU PROVOCAT O CRIZĂ ALIMENTARĂ ÎN MADAGASCAR

Schimbările climatice sunt cauza principală a unei crize alimentare în curs de dezvoltare în sudul Madagascarului, avertizat Programul Mondial al Alimentelor (PAM) al ONU.

Insula africană a fost afectată de cea mai gravă secetă din ultimele patru decenii, care a împins 1,14 milioane de oameni „chiar la marginea foametei”, a spus directorul executiv al PAM, David Beasley.

„Am întâlnit femei și copii care au mers ore în șir pentru a ajunge la punctele noastre de distribuție a alimentelor. Aceștia erau cei care aveau

o sănătate bună pentru a o face”, a spus Beasley.

„Familii suferă și oamenii mor deja de foame. Acest lucru nu este cauzat de război sau conflict, ci de schimbările climatice. Aceasta este o zonă a lumii care nu a contribuit cu nimic la schimbările climatice, dar acum sunt cei care plătesc cel mai mare preț. Se estimează că 14.000 de persoane se află deja în condiții catastrofale, potrivit PAM, numărul despre care se estimează că se va dubla la 28.000 până în octombrie. Mii de oameni din sudul Madagascarului și-au părăsit casele în căutarea hranei, iar cei care rămân recurg la măsuri ex-

treme, cum ar fi hrana din sălbăticie pentru a supraviețui”, potrivit PAM.

„Familii trăiesc cu fructe roșii

crude de cactus, frunze sălbătice și lăcuste de luni întregi. Nu putem să le întoarcem spatelile oamenilor care

trăiesc aici, în timp ce seceta amenință mii de vieți nevinovate”, a spus Beasley, potrivit Mediafax.

Avertismentul lui Beasley a venit la o zi după ce PAM a declarat că 41 de milioane de oameni din 43 de țări sunt acum la limita foametei, 584.000 se confruntă deja cu condiții de foamete în Madagascar, Etiopia, Sudanul de Sud, Nigeria, Burkina Faso și Yemen. Acest număr a crescut de la 27 de milioane în 2019.

PAM are nevoie de aproximativ 6 miliarde de dolari pentru a oferi în acest an ajutor a 139 de milioane de oameni, acțiune pe care ONU o descrie ca fiind „cea mai mare operațiune din istoria sa”.

17 IUNIE - ZIUA MONDIALĂ PENTRU COMBATEREA DEȘERTIFICĂRII ȘI A SECETEI

Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite (ONU) a hotărât, în 1994, marcarea în fiecare an la 17 iunie a Zilei mondiale pentru combaterea deșertificării și a secetei.

Ziua mondială pentru combaterea deșertificării și a secetei 2021 a avut ca obiectiv transformarea terenurilor degradate în terenuri sănătoase.

Refacerea terenurilor degradate aduce creștere economică, creează locuri de muncă, mărește veniturile și crește securitatea alimentară. Ajută la recuperarea biodiversității. Blochează emisiile de carbon care generează

efectul de încălzire globală, încetinind schimbările climatice. De asemenea, poate diminua impactul schimbărilor climatice și poate sprijini o redresare ecologică în urma pandemiei COVID-19, arată ONU.

Pentru a răspunde unei cereri tot mai mari de alimente, materii prime, autostrăzi și case, aproape trei sferturi din suprafața pământului a fost modificată de oameni. Evitarea, încetinirea și inversarea pierderii terenurilor productive și a ecosistemelor naturale este urgentă și importantă pentru o recuperare rapidă în urma pandemiei și pentru garantarea supraviețuirii pe termen

lung a oamenilor și a planetei. Potrivit ONU, deșertificarea este fenomenul care afectează terenurile în zone aride, semiaride și uscate. Este cauzată în principal de activitățile umane și de variațiile climatice. Deșertificarea nu se referă la extinderea deșerturilor existente. Aceasta se întâmplă deoarece ecosistemele uscate, care acoperă mai mult de o treime din suprafața globului, sunt extrem de vulnerabile la supraexploatarea și utilizarea inadecvată a terenurilor. Sărăcia, instabilitatea politică, despăduririle, supraaglomerarea și practicile de irigare necorespunzătoare

pot submina productivitatea terenului.

Ziua mondială de combatere a deșertificării și secetei este marcată în fiecare an în vederea promovării eforturilor internaționale de combatere a deșertificării, pentru conștientizarea publică. De asemenea, marcarea acestei zile este un bun prilej pentru a reaminti tuturor că neutralizarea degradării terenurilor este realizabilă prin rezolvarea problemelor, implicarea puternică a comunității și cooperarea la toate nivelurile.

Problema necesită și mai multă atenție în prezent. Când terenul se degradează și nu mai

este productiv, spațiile naturale se deteriorează și se transformă. Astfel, emisiile de gaze cu efect de seră cresc și biodiversitatea scade. De asemenea, înseamnă că există mai puține spații sălbătice pentru tamponarea zoonozelor, cum ar fi COVID-19, arată ONU.

Prin urmare, Convenția pentru combaterea deșertificării (UNCCD) face apel la toți membrii comunității globale să trateze pământul ca pe un capital natural limitat și prețios, să acorde prioritate sănătății sale în redresarea în urma pandemiei și să facă eforturi pentru refacerea terenurilor în timpul Deceniului ONU privind restaurarea ecosistemelor 2021-2030.

* Adunarea Generală a ONU a adoptat Convenția pentru combaterea deșertificării (UNCCD) la 17 iunie 1994.

UNCCD abordează în special zonele sub-umede aride, semi-aride și uscate, cunoscute sub numele de zonele uscate, unde se găsesc unele dintre cele mai vulnerabile ecosisteme. Un număr de 195 de părți ale Convenției colaborează pentru a îmbunătăți

condițiile de viață pentru persoanele din zonele uscate, pentru a menține și a restabili productivitatea solului și pentru a atenua efectele secetei. UNCCD se angajează în mod special să adopte o abordare de jos în sus, încurajând participarea localnicilor la combaterea deșertificării și a degradării terenurilor, potrivit ONU.

Dat fiind că dinamica terenului, a climei și a biodiversității este strâns legată, UNCCD colaborează îndeaproape cu celelalte două convenții de la Rio: Convenția privind diversitatea biologică (CBD) și Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite privind schimbările climatice (CCONUSC), pentru a răspunde acestor provocări complexe printr-o abordare integrată și o utilizare cât mai bună a resurselor naturale.

În 2020, marcarea Zilei mondiale pentru combaterea deșertificării și a secetei s-a axat pe schimbarea atitudinilor publice față de principala cauză a deșertificării și degradării terenurilor - producția și consumul neîntrerupt.

5 IUNIE - ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

Ziua Mondială a Mediului Înconjurător este o zi marcată în calendar pe data de 5 iunie, în fiecare an, pentru a face un apel de conștientizare a importanței respectării mediului înconjurător, dar și de-a lua măsurile necesare pentru a-l proteja.

Ziua Mondială a Mediului Înconjurător 2021

Un eveniment însemnat, marcat începând din anul 1974 de Organizația Națiunilor Unite (ONU), care este găzduit în fiecare an într-o țară diferită, cu activități axate pe o temă anume. Ziua Mondială a Mediului Înconjurător 2021 a avut loc în Pakistan, cu tema „Restaurarea Ecosistemelor”.

Cine participă la Ziua Mondială a Mediului Înconjurător?

Încă de la crearea sa, Organizația Națiunilor Unite a subliniat că acest eveniment ar trebui privit și ca „Ziua Oamenilor” unde fiecare dintre noi trebuie să facă ceva pozitiv care să contribuie la protejarea planetei noastre. De exemplu, Australia este o țară care participă în mod regulat la acest eveniment. În toată țara sunt organizate evenimente școlare și comunitare locale, cum

5 IUNIE
ZIUA MONDIALĂ
A MEDIULUI

ar fi campanii de curățare, acțiuni de plantare a copacilor și plimbări pe trasee.

Ca urmare a situației neprevăzute cauzate de pandemie, în 2021, este posibil ca evenimentele comunitare din anii anteriori să nu se desfășoare în același fel. Cu toate acestea, asta nu înseamnă că tu și elevii sau copiii tăi nu mai poți contribui în felul tău. Continuă să citești această pagină pentru câteva sugestii prin care poți marca Ziua Mondială a Mediului Înconjurător 2021.

Modalități de restaurare a ecosistemelor:

Întrucât tema Zilei Mondiale a Mediului Înconjurător din 2021 este restaurarea ecosistemelor, s-ar putea să vrei să marchezi această ocazie

organizând un eveniment sau o inițiativă pentru copiii și / sau elevii tăi axată pe restaurarea ecosistemelor României și / sau a ecosistemelor din zona locală.

Iată câteva sugestii pentru activități educaționale și distractive, care susțin această temă, ideale pentru diferite contexte (Covid-19), dar și diferite posibilități:

Inițiază o acțiune de curățare a unui lac, plaje, parc sau altă zonă naturală.

Ecologizarea casei, școlii sau a unui spațiu public cu arbori sau plante băstinașe.

Oferirea unei donații sau alt sprijin pentru inițiativă de restaurare sau conservare a mediului înconjurător din România sau localitate ta.

Începerea unei noi politici de achiziționare de produse alimentare sezoniere și locale.

Organizarea unei expoziții de afișe, fotografii sau artă (chiar și în mediul online) care să prezinte frumusețea ecosistemelor locale.

Găzduirea unei discuții despre valoarea ecosistemelor și amenințările cu care se confruntă. Ce se poate face pentru a inversa aceste tendințe?

Scrierea unei scrisori către ziarul local.

Orice ai face, sărbătorește momentul și răspândește vestea! Creează fotografii cu activități

țile tale de Ziua Mondială a Mediului Înconjurător și postează-le pe rețelele de socializare cu eticheta #TwinklRomânia #GenerationRestoration și #WorldEnvironmentDay pentru a vă maximiza contribuția la mișcarea de restaurare.

De ce sunt importante ecosistemele?

Ecosistemele sunt rețeaua vieții pe Pământ. Un ecosistem cuprinde toate organismele vii și interacțiunile dintre ele și împrejurimile lor într-un loc dat. Ele există la toate scările, de la o bucătică de pământ la întreaga planetă, și includ păduri, râuri, zone umede, pajiști, estuare și recife de corali. Orașele și terenurile agricole conțin și ele ecosisteme importante.

Ecosistemele ne oferă beneficii neprețuite. Acestea includ:

Un climat stabil și aer curat.

Aprovizionare cu apă, alimente și materiale de toate tipurile și protecție împotriva dezastrelor și bolilor.

Ecosistemele naturale sunt importante pentru sănătatea noastră fizică și mentală și pentru identitatea noastră.

Ele găzduiesc animale sălbatice prețioase.

Pentru mulți, ei sunt o sursă de mirare și spiritualitate.

SERVICIILE OFERITE DE REȚEAUA FEDERAȚIEI AGRICULTORILOR DIN MOLDOVA

DEZVOLTAREA AFACERILOR

- Elaborarea planurilor de afaceri
- Asistență la elaborarea pachetului de documente pentru accesarea finanțărilor
- Asistență la efectuarea studiilor de fezabilitate a investițiilor și identificarea furnizorilor de echipamente
- Asistență la pregătirea aplicațiilor pentru accesarea subvențiilor
- Organizarea seminarelor de consultanță și formare a producătorilor agricoli în cadrul Măsurii 5 din Regulamentul de subvenționare
- Organizarea vizitelor și misiunilor de afaceri

DEZVOLTAREA COOPERATIVELOR

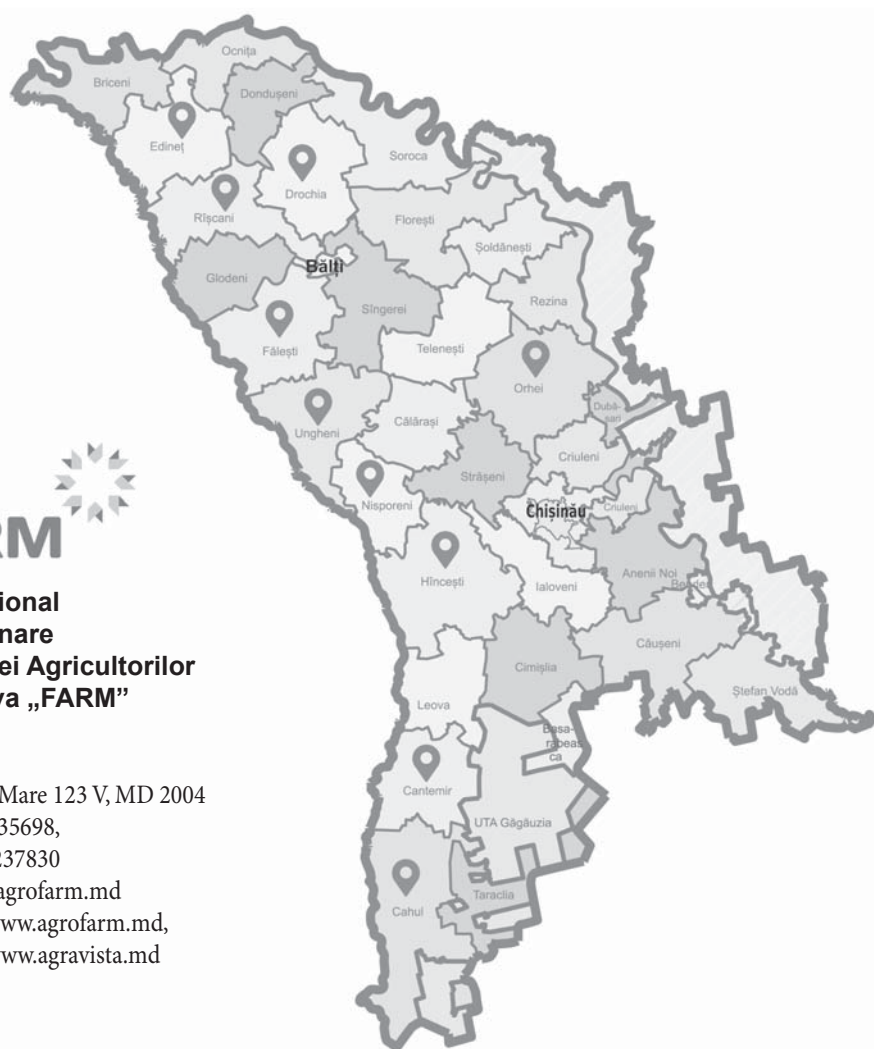
- Asistență la crearea și dezvoltarea cooperativelor de marketing
- Asistență la crearea și dezvoltarea asociațiilor profesionale pe produs
- Instruiri în dezvoltarea afacerilor și cooperativelor de marketing

SERVICII DE MARKETING

- Servicii de intermediere a producției agricole
- Oferirea informației despre prețuri și piețe
- Promovarea cererilor și ofertelor comerciale
- Elaborarea studiilor și a cercetărilor de piață

Pentru informații suplimentare apelați oficiul național și organizațiile regionale ale Federației Agricultorilor din Moldova

Organizațiile Regionale ale Federației Agricultorilor din Moldova

FARM

Oficiul Național
de Coordonare
al Federației Agricultorilor
din Moldova „FARM”

Or. Chișinău,
Bd. Ștefan cel Mare 123 V, MD 2004
Tel: +373 22 235698,
Fax: +373 22 237830
Email: farm@agrofarm.md
Pagina web: www.agrofarm.md,
www.agravista.md

CANTEMIR

AO „Fermer- AGROinform”
Str. Trandafirilor 2, et. IV, of. 408
Tel: 0 273 2 28 53
cantemir@agrofarm.md

CAHUL

AO „Centrul de Business din Cahul”
Piața Independenței, 6, of. 105; MD
Tel: 0 299 2 14 13
cahul@agrofarm.md

NISPORENI

OO „Nis-AGROinform”
Str. Suveranității, 2, et.3, of. 307
Tel: 0 246 2 38 57
nisporeni@agrofarm.md

DROCHIA

AO „AGRO-CONS”,
Bd. Independenței, 48
Tel: 0 252 2 70 32
drochia@agrofarm.md

EDINEȚ

A.O. „AGROinform”
Șos. Bucovinei, 37
Tel: 0 246 2 43 84
edinet@agrofarm.md

FĂLEȘTI

AO „CUTEZĂTORUL”
Str. Ștefan cel Mare, 50, et.1, of. 126
Tel: 0 259 2 29 51
falesti@agrofarm.md

HÂNCEȘTI

AO „Centrul de Extensiune în Agricultură”
Str. Mihalcea Hâncu, 123, et. 4, bir. 62
Tel: 0 269 2 34 08
hincesti@agrofarm.md

ORHEI

AO „ORHCONSINFO”
str. Vasile Mahu, 141
Tel: 0 235 24 955
orhei@agrofarm.md

RÂȘCANI

AO „Asociația Femeilor de Afaceri
din Sectorul Rural”
Str. Independenței 44, of. 12
Tel: 0 256 2 45 84
riscani@agrofarm.md

UNGHENI

AO „Centrul Pentru Inițiativă Privată”
Str. Națională, 7, bir.507,
Tel: 0 236 2 34 55
ungheni@agrofarm.md

SOROCA

„Teragronord”
str. Ștefan cel Mare 27a/5
Tel: 069021249
teragronord@gmail.com
soroca@agrofarm.md

TRANSNISTRIA

AO „Vitality”
Tiraspol, str. Yunoști 48 of. 10, MD 3300
068822395
tiraspol@agrofarm.md
ongvitality@gmail.com
viacheslav.bezhenar@gmail.com

În paginile ziarului **Agravista** PUTEȚI PLASA ANUNȚURILE Dvs comerciale.

DORIȚI SĂ **VINDEȚI** SAU SĂ **PROCURAȚI** MATERIAL SĂDITOR, INPUTURI, TEHNICĂ SAU PRODUCȚIE AGRICOLĂ?

Doriți ca despre oferta Dvs să știe cât mai mulți fermieri, producători agricoli,

PERSOANE CU ADEVĂRAT INTERESATE DE DOMENIU?

Ziarul **Agravista** Vă pune la dispoziție **SPAȚIU PENTRU PROMOVARE.**

PUBLICUL DVS ȚINTĂ SUNT TOCMAI CITITORII NOȘTRI!

Nu ezitați să ne contactați la adresa redacției:

Mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 „V”
Tel: (022)23 56 98; (+373)6 888 22 11 Fax: (022) 23 78 30;
Sau la adresa de e-mail: ebalan@agrofarm.md

* **PROMOȚIE!** Anunțurile de mică publicitate
pentru membrii Federației Agricultorilor din Moldova
se plasează gratuit

FACEȚI UN PAS ÎNAINTE, PROMOVAȚI-VĂ AFACEREA!

**ABONAREA
2021**

DORIȚI SĂ ÎNCEPEȚI O AFACERE

ȘI NU ȘTIȚI ÎN CE DOMENIU SĂ INVESTIȚI?

Abonați-Vă la ziarul

ZIARUL PENTRU ȘI DESPRE
AGRICULTORI

Agravista

INDEX DE ABONARE: PM 21948
AGROMEDIAINFORM

Agravista* este publicația periodică care apare de două ori pe lună cu un tiraj de peste 3500 de exemplare. Ziarul este unul de profil agricol iar abonații Agravista sunt agricultorii, persoanele interesate de domeniu, autoritățile publice locale și naționale.

**TOATE ACESTE LA UN PREȚ
REZONABIL DE NUMAI**

154 de lei

PENTRU UN ABONAMENT

ANUAL

Tematica materialelor o constituie problemele și realizările agriculturii din țara noastră, dar și de peste hotare.

ÎN FIECARE NUMĂR GĂSIȚI:

- ✓ *interviuri cu persoane de decizie,*
- ✓ *știri de actualitate,*
- ✓ *reportaje de la evenimente relevante pentru agricultori,*
- ✓ *istorii de succes,*
- ✓ *explicarea legislației în domeniu,*
- ✓ *anunțuri despre dezvoltare, finanțare și școlarizare pentru agricultori.*

PREȚURI DE ABONARE (lei)

1 lună	3 luni	6 luni	9 luni	12 luni*
14	42	84	126	154

* august vacanță

ABONAMENTE LA ZIARUL NOSTRU POT FI PERFECTATE ÎN TOATE OFICIILE POȘTALE

